

Ave María

JUNE, 1942

LEMONT, ILL.

LETNIK 34

AVE MARIA

Published by

**THE SLOVENE FRANCISCAN FATHERS,
LEMONT, ILLINOIS**

in the interest of the Franciscan Commissariat of the Holy Cross.

Subscription Price: \$2.50 per annum. — Naročnina: \$2.50 letno.
Izven U. S. A. \$3.00.

Editors:

Rev. Alexander Urankar
Rev. Aloysius Madic

AVE MARIA

P. O. Box 608, Lemont, Illinois
Telephone: Lemont 494

Managers:

Rev. Bono Borgola
Bro. Robert Hochevar

Entered as second-class matter August 20, 1925, at the post office at Lemont, Illinois, under the act of March 3, 1879. Acceptance of mailing at special rate of postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917, authorized on August 29, 1925.

Naročnikov in dobrotnikov se spominjamo v lemontskem samostanu v vseh svojih molitvah, pri sv. mašah in drugih duhovnih opravilih. Opravimo pa zanje tudi sveto mašo in sicer vsako prvo sredo v mesecu.

Printed by
SERVICE PRINTERS
Lemont, Illinois

AVE MARIA

Junij, 1942—

—Letnik XXXIV

KOLEDAR ZA MESEC JUNIJ

1	Ponedeljek	Sv. Angela
2	Torek	Sv. Evgenij
3	Sreda	Sv. Marcellin
4	Četrtek	Sv. Klotilda
5	Petek	≡ Sv. Bonifac Nemški
6	Sobota	Sv. Norbert
7	Nedelja	Sv. Robert
8	Ponedeljek	Sv. Medarda
9	Torek	Sv. Primož
10	Sreda	Sv. Marjeta
11	Četrtek	Telovo
12	Petek	≡ Sv. Barnaba
13	Sobota	Sv. Anton Padovanski
14	Nedelja	Sv. Bazilij
15	Ponedeljek	Sv. Vid in tovariši
16	Torek	Sv. Avrelijan
17	Sreda	Sv. Adolf
18	Četrtek	Sv. Efrem
19	Petek	≡ Sv. Julijana
20	Sobota	Presv. Srce Jezusovo
21	Nedelja	Sv. Alojzij
22	Ponedeljek	Sv. Pavlin
23	Torek	Sv. Agripina
24	Sreda	Rojstvo Janeza K.
25	Četrtek	Sv. Viljem
26	Petek	≡ Sv. Janez in Pavel
27	Sobota	Sv. Ladislav
28	Nedelja	Sv. Irenej
29	Ponedeljek	Sv. Peter in Pavel
30	Torek	Sv. Pavel

Naroči se na mesečnik 'Ave Maria' — glasnik katoliškega življenja slovenskim izseljencem v Ameriki in porok zvestobe katoliški Cerkvi. Več svetih maš se daruje za naročnike našega lista. Najbolj stalna je pa sv. maša, ki se daruje vsako prvo sredo v mesecu v naši samostanski cerkvi pri Mariji Pomagaj v Lemontu. Prihodi nam svojega tovariša in prijatelja.

"DAJ NAM DANES NAŠ VSAKDANJI KRUH"

MISLI ZA MESEC JUNIJ

M. R.

TAKO tolažilna prošnja človeka, ki ga tarejo skrbi vsakdanjega boja za obstanek.

V njej izražamo vso človeško slabost, ki kljub znanju in napredku, kljub naporu vseh svojih sil, ne more preprečiti zla pomanjkanja. Mi delavci to še posebno čutimo. Saj smo v sedanji dobi deležni toliko težkega in slabega, toliko krivic, ki tarejo naš stan. Človeški pohlep in moderni mamonizem je povzročil posebne razmere, za delavski stan krivične in težke, v marsikakem oziru neznosne.

Pohlep po užitku, brezobzirno in neplemenito grabljenje za dobičkom je jedro in vzrok socialnega zla. S to boleznijo je okužen ves svet, vsa družba.

Rešitev je torej le v tem, da izkoreninimo to nesrečo.

Za to veliko izpreobrnjenje človeka je Jezus živel in umrl. Zato je živel kot reven delavec, siromašen in ubog, da je s svojim življenjem posvetil delo, ročno delo, revščino in siromaštvo, odpoved in žrtev. Zgled nam je dal in milost nam je odprl. V njem, samem Bogu našem, imamo največjega socialnega reformatorja in največjega učenika, kako naj človek pojmuje svojo življenjsko nalogo.

Verujemo, da je človek iz duše in telesa. Duša bo večno živela. Telo naj bo le orodje duha našega, da si zasluži z njim večno zveličanje. Zato smo ka-

toliški delavci apostoli duhovnega življenja. Ta vera ni medla tolažba. V tej veri je naše zaupanje, naš mir, zadovoljnost in veselje srca. V tej veri s pomilovanjem in sočutjem kličemo tako krivičnežem, ki delavski stan iz žemajo, kakor našim ubogim tovarišem, ki smatrajo, da bodo v razrednem sovraštvu ustvarili raj na zemlji. "Neumneži, ko bo Bog vaše duše že prihodnji hip terjal od vas, čigavo bo, kar ste napravili, na kar ste svoja srca navezali."

Stališče krščanstva napram tvarnim dobrinam je bilo pomembno in značilno v vseh časih. Pomembno pa je zlasti danes za moderno, kapitalistično dobo. Vzoredno z razvojem in napredkom, racionalizacijo modernega gospodarskega življenja ter vzoredno z naraščanjem prebivalstva in njegovih potreb stopa namreč tudi skrb za vsakdanji kruh bolj in bolj v ospredje. Sodobni človek dela splošno bolj intenzivno, kot so delali naši predniki. Milijoni delovnega ljudstva morajo danes napeti vse svoje moči, da se sploh morejo preživeti. Borba za vsakdanji kruh postaja vsak dan težja. S tem pa raste tudi nevarnost, da človek v tej divji tekmi za košček kruha pozabi pravi končni smoter življenja.

Zato pa nam je prošnja: "Daj nam danes naš vsakdanji kruh" vedno svež opomin, naj se ne utapljamo preveč v vsakdanjih skrbeh. Zakaj on, ki skrbi za ptice pod nebom in lilije na polju, bo še veliko bolj skrbel za nas, ki smo njegovi otroci.

Druga važna posebnost naše prošnje je ta, da nas je Kristus učil moliti za naš vsakdanji kruh in ne morda, da bi prosili vsak zase: "Daj mi danes moj vsakdanji kruh". Da moramo po Kristovem

nauku prositi: "Oče naš, daj nam danes naš vsakdanji kruh", ima svoj poseben pomen. Jasno je namreč, da smo za vse, kar smo prosili svojega nebeškega Očeta, dolžni po svojih močeh tudi sami skrbeti. Kdor bi sam drugače ravnal, kot prosi v očenašu, bi s tem le dokazoval, da njegova molitev, če sploh moli, ni iskrena, da mu ne prihaja iz srca. Z drugimi besedami se to pravi, da ni prav, če mislimo ter skrbimo vsak samo zase. Prav tako kakor nase, smo dolžni se ozirati tudi na druge, dolžni smo misliti in skrbeti, da bodo imeli tudi ti, kar potrebujejo za vsakdanje življenje.

Kajti resnica, da smo vsi bratje in sestre, otroci enega in istega Očeta, ne velja samo v začetku, ko molimo "Oče naš, kateri si v nebesih", marveč ostane tudi pozneje, ko skrbimo za svoj vsakdanji kruh in prosimo zanj. Kristusov nauk ne pozna načela: Vsak sam zase, Bog pa za vse, ampak vsi za enega in vsak za vse.

Za človeško občestvo torej molimo katoličani, vsakdanjega kruha prosimo, vsakdanje hrane za dušo in telo. Pred vsem pa molimo za dušno hrano.

Naša duša pred vsem potrebuje opore. Duše vseh ljudi bi morale biti naravnane na Boga in njegov nauk, pa bi si telesa vseh ljudi med seboj pomagala in delala po božji postavi.

Tega lepega idealnega človeka, ki bi bil Bogu v vso čast in vsem v srečo, seveda nikdar ne bomo dosegli. Izkvarjena je človeška narava po izvirnem grehu in preveč se naše oči rade k tlom obračajo.

Zato je borba zoper mamonistično pojmovanje življenja tako strašno težka in se ponavlja od početka sveta do sodnega dne.

Kristus je sicer svet odrešil, odrešil je posebno delavca, ko je proklel suženjstvo in povedal, da smo vsi ljudje sinovi istega Stvarnika, vsi odrešeni po istem božjem Sinu, vsi podobe božje. Kristus je sužnja — delavca odrešil, dal vsakemu človeku čast in spoštovanje, a slaba nagnjenja naše narave so ostala.

Mi smo Kristusovi učenci. Dolžni smo zato sodelovati na njegovem odrešilnem delu, dolžni smo učiti družbo, naj živi kot Kristusova družina v tisti ljubezni med seboj, s katero je on nas ljubil.

Pri tem našem stališču smo v neprestanem boju s silami mamoma. Te sile delujejo v nas, se izražajo in uspevajo v zatiralcih in izžemalcih, tem silam je zapadel tudi velik del proletariata. Toda kljub temu je resnica ostala resnica, nauk božji neizpremenjen.

Sin božji je videl in povedal, da bo njegov nauk preganjan, da bo silno trpel, da bodo njegovi zvesti zasmehovani radi njega. Toda zapoved je vseeno postavil in nam je ukazal, da jo izpolnujemo.

Da pa bi mogli vztrajati, da moremo njegov nauk ohranjevati in da imamo moči, da se borimo zanj, je on ostal med nami.

On je hrana našim dušam. On je hotel biti vedni zdravnik in pomočnik. On je ostal dejansko pričujoč med nami, da nas neprestano opominja na svoj socialni nauk. Iz tabernaklja prihaja socialna reforma. Vzrok svojega bivanja med človeškimi otroki je nam sam povedal: Pridite k meni vsi, ki se trudite in ste obteženi, ja vas bom poživil. Komu naj velja to vabilo bolj dobesedno kot delavcu. Mi smo prav res trudni in obte-

ženi. On nam pravi, da nas bo poživil, da nam bo dal obilnega življenja.

V Rešnjem Telesu je postavil zakrament nove večne zaveze. Zaveze med Bogom in človekom. Po njem dobi naša duša zvezo z nebeškim Očetom in ima večno življenje v sebi. V Rešnjem Telesu dobi rešenje naše telo; čeprav še tako izmrtvičeno, žuljavo in obtolčeno, ima v Jezusu jamstvo poveličanja. On sam je obljubil, da bo tiste, ki bodo vredno prejemale njegovo telo in kri, poveličal poslednji dan. Poveličani in počeščeni smo že vselej, kadar Gospoda prejmemo. Saj je naše telo ciborij Rešnjega Telesa in kelih Rešnje Krvi.

Božja miza je za nas pogrnjena. Bog sam je naš gostitelj. Pri njem smo vsi enaki. Pred njim poklekne poleg delavca gospodar, poleg vladarja zadnji državljani. Nad obema razliva svoj blagoslov po zasluženju in hrepenenju, s katerim ga sprejemata. Bog ne pozna socialne neenakosti in je zato vera vanj največja tolažba, pa tudi najbolj navduševalno prepričanje, kadar je duša od zunanjih udarcev strta.

Gospod je hotel biti kruh močnih ne le mučencem, ki so vztrajali in se radovali, ko so trpeli v rimskih arenah, ampak tudi nam vedno, posebno pa takrat, kadar nas zagrnejo težave življenja, da bi človek raje umrl kot živel.

Posebno je potrebna pomoč Rešnjega Telesa tistim, ki nosimo odgovornost za svoje družine, za dušni in telesni blagor svojih otrok. Rast otroka ni v naših rokah. Vsa pazljivost in skrbnost večkrat nič ne pomaga. Človeške moči odpovedo, kadar je treba usmerjati in oblikovati življenje. Tu more pomagati le skrivnostna božja sila, ki v najboljši meri vre iz presvetega Zakra-

menta ljubezni. Da bi z ljubeznijo do Jezusa prepojili ves naše družine, da bi mir njegov živel v naših skromnih prebivališčih, pa bo zastopnost in zadovoljnost pri nas doma. Iz presvetega Rešnjega Telesa bomo v skupni pobožnosti črpali mi in vsi naši dragi seme kreposti, lepote in dobrote. Krepostno krščansko življenje po delavskih družinah more ohraniti le Jezus.

NERESNIČNA LEGENDA

(Prepisana.)

KO je sveti Pavel misijonaril v Soluniki, ki se dandanes po naše Solun imenuje, je imel okoli sebe precej prav dobrih kristjanov. Dan na dan so prihajali k njegovi službi božji. Pobožno so bili pri sveti maši in verno so poslušali njegovo pridigo. Ni jih pa mogel navaditi, da bi pogosto prihajali k svetemu obhajilu. Takrat je bila še vsepovsod navada, da so šli verniki vselej k svetemu obhajilu, kadarkoli so bili pri sveti maši. Pavel je tako učil tudi v Solunu, pa ljudem ni šlo v glavo. Je moralo biti tako takrat v Solunu, kakor je še dandanes marsikje na svetü in bo menda do konca sveta. Nekateri ljudje obojega spola prav radi hodijo k sveti maši. Vsak dan pridejo, če je le mogoče, k obhajilu pa gredo kvečemu enkrat na mesec.

Sveti Pavel je pridigal in učil spred oltarja, pa ni dosti pomagalo. Začel je misliti na to, da bo treba vsakega posebej vprašati in poučiti. Pa je res porabil kako priliko, da je med štirimi očmi vprašal tega ali onega. Odgovori so bili različni.

“Saj tisti niso nič bolj pobožni, ki vsak dan gredo.”

“Saj je enkrat na mesec čisto dosti.”

“Saj sem vseeno lahko dobra katoličanka.”

“Saj ne vem, če sem tega vreden.”

“Saj ni nikjer zapisano, da bi se moralo iti.”

“Oh, kaj se bom hodila razkazovat . . .”

Ta zadnji odgovor je Pavla najbolj pogrel. Pa ni nič rekel. Zdelo se mu je kar preveč, da bi tak čuden odgovor popravljal. Vedel je, da so ljudje dosti dobri kristjani, samo pravega razumevanja nimajo za sveto obhajio. Potem je imel celo vrsto pridig o ljubezni Jezusovi v sv. Rešnjem Telesu in je vedno tako napeljal, da je bil konec ta: Sveto Rešnje Telo nam je dano največ iz tega razloga, da bi bil Jezus naša vsakdanja dušna hrana.

Ljudje so radi poslušali in so celo hvalili Pavla, kako dober pridigar je. Kljub temu se število pri vsakdanji obhajilni mizi ni preveč pomnožilo. Posebno je imel v mislih tisto ženo, ki se ni hotela “hoditi razkazovat . . .”

Nekoč je Pavel molil zgodaj zjutraj v hiši, kjer je bila tudi cerkev. Prva, ki je prišla v cerkev, je bila ravno tista ženska, ki se je bala razkazovanja. Pavel jo je videl in vstal. Stopil je k njej in rekel:

“Pojdem na sprehod za kaki dve uri. Pa povej ljudem, naj gredo domov. Bom že naznanil, kdaj bo spet naša služba božja.”

Žena ga je začudena pogledala in kar sama so se ji odprla usta.

“Saj bo čez pol ure maša, kam boš zdaj hodil?”

“Nič ne bo maše, sem se premislil. Kaj bi se človek vsak dan razkazoval pred oltarjem.”

Ženska ni razumela in je še bolj široko odprla usta.

“Kako pa govoriš! Ali je to beseda kakega apostola? Kaj bodo pa ljudje rekli, če boš take uganjal med nami.”

“Naj rečejo, kar hočejo, saj ni nikjer zapisano, da moram vsak dan maševati.”

“Pa doslej si vendar vsak dan maševal. Privadili smo se in ne bo brez pohujšanja, če ne bo maše.”

“Saj ne vem, če sem vreden vsak dan maševati.”

Zdaj se je ženski že nekaj zazdelo, pa le še ni bilo čisto jasno. Nič več ni rekla, samo gledala je Pavla z debelimi in veliki-

Pavel se je obrnil in šel. Na vratih je pa srečal toliko ljudi, da se je spet premislil. Vrnil se je in vseeno maševal. Vse je bilo po navadi, samo tista ženska je med celo službo božjo mislila na Pavlovo veliko grešnost in prosila Boga, da bi nesrečni Pavel vendar ne postal zopet Savel . . .

Ko je obhajal nekatere ljudi med mašo, je posebno goreče molila, k obhajilu pa ni šla. In tudi potem ni šla, razen enkrat na mesec.

Tako so potekali meseci in Pavel je povedal, da misli proč. Med tem je učil v Solunu mladeniča, ki ga je par dni pred odhodom posvetil v mašnika. Bil je namreč Pavel tudi škof in je to lahko naredil. Temu mlademu duhovniku je izročil solunsko cerkveno občino, sam se pa poslovil in šel drugam.

Ko je slovo jemal, se je vse trlo okoli njega. Kar okoli vratu so mu padali in jokali, morda, da morda ne bodo več videli njegovega obličja . . .

Pavel se je izvil objemom in je zamahnil z roko in ustavil ves jok. Potem je silno resno spregovoril, da take besede še niso bili slišali iz njegovih ust:

“Za tiste bom molil, ki ste radi pogosto k svetemu obhajilu hodili. Za one, ki ste prihajali samo enkrat na mesec, pa ne bom molil. Kaj bi tratil čas za take. Posebno če bom zvedel, da je kateri tistih umrl, ne bom kar nič molil zanj. Naj le ostane v vicah, saj ni nič zapovedano, da mora kmalu v nebesa. Če gre čez sto let, je čisto dosti. Saj so v vicah tudi lahko dobri kristjani. Še nobeden ni šel iz vic v pekel. Kaj pa torej hočete? Sploh pa, kaj bi jaz Boga priganjal, naj take v nebesa vzame. Saj morda niso niti vredni. Nekateri med vami bi se morebiti še sramovali tega, da bi se hodili v nebesa razkazovat . . .”

Tista ženska je omedlela, drugi so tako ostrmeli, da niso niti videli ženske na tleh. Kakor v tla ukopani so stali pred Pavlom.

Pavel je pa odšel in še z Bogom ni rekel. Silno je pa meni žal in gotovo tudi vam, da se ta spodbudna legenda, ki je od začetka do konca neresnična, na tem mestu tako neresnično konča.

BRATJE, MOLIMO!

K.

ALI bo naš slovenski narod v domovini prestal strašne čase, katere doživlja, in se bo ohranil?

Kaj ne, veliko vprašanje, ki nas tako skeli v naša srca.

Če čitamo žalostna poročila, ki stalno prihajajo k nam o vsem, kar ž njim počenjajo, kako ga pobijajo, zlasti kako ga nasilno preseljujejo na vse strani, kar ne moremo se vbrantiti bojazni za njegov obstoj. Ko bi bil večji narod! Toda takoj majhen! Večmilijonski narodi, če izgube nekaj milijonov, jih bo ostalo vendar še nekaj milijonov. Če pogine našega naroda samo en milijon, kaj jih bo ostalo?

Da, prav temna, zelo temna in tužna je naša narodna bodočnost, tako tužna, da nam srce v prsah krvavi.

Vendar pa, ali smemo obupovati, morda celo obupati?

Samo tega ne! V tem bi se pokazali, da smo res narodno tako bolni in oslabei, da ne moremo drugega pričakovati, kakor samo svojo gotovo narodno smrt.

Poglejmo židovski narod!

Najlepši zgled take narodne nesreče, kakoršna je danes naša, nam nudi pred vsem ves židovski narod ob času preroka Jeremije.

Njegovi sovražniki s severa so ga napadli prav z istim namenom, kakor so nas Nemci s severa: narod uničiti! Porušili in požgali so mu vso njegovo domovino. Skoraj cel narod so odpeljali v sužnost v Babilon, kakor dela Nemeč danes s Slovenci. Sedemdeset let je ta nesrečni narod takrat zdihoval v tej svoji sužnosti pod bičem svojih narodnih morilcev. Tudi njega ni bilo nič več kot je slovenskega naroda, morda še manj.

Pa kaj se je zgodilo?

Čas žalostne preizkušnje je minil. Prišel je čas rešitve in narod se je smel vrniti v

domovino. Tu se je z novimi silami vrgel na urejevanje svoje domovine, pozidal si nazaj svoje hiše in svoja mesta, obdelal nazaj svoja vničena polja in — zaživel novo svoje narodno življenje. Danes? Židje so še na svetu, Perzijancev pa ni več.

Zato:

Ali se nam ne bo zgodilo isto? Da, kot verni kristjani nikdar ne smemo izgubiti upanja in zaupanja v Boga! Tudi v tej veliki narodni nesreči moramo vanj zaupati in sicer toliko trdneje, čim večje je trpljenje, in čim večja je nevarnost. Bog je tudi danes še vedno močnejši, kot so vsi njegovi sovražniki. In ta Bog danes še živi!

Res se izprašujemo pogosto: zakaj tolika nesreča za tako miroljuben narod, da, najbolj miroljuben narod na svetu. Nikdar ni drugim narodom delal krivice. Nikdar druge narode zatiral, še manj jih preganjal, moril, pobijal, kakor sedaj nas drugi.

Sicer je težak odgovor na to vprašanje, zelo težak. Vendar pa imamo nanj odgovore:

Prvi je bil, da Bog že ve, kaj je dobro, kakor za posameznika, tako tudi za narod. Zato je naša dolžnost, da se prepustimo tudi v tej nesreči popolnoma njegovemu vodstvu in jegovi previdnosti. Z nami naj razpolaga, kakor on sam v svoji neskončni modrosti za najbolje spozna, in kar je za nas najbolje!

Pa še en odgovor je!

Židovski narod v svoji nesreči ni obupal. Nasprotno na novo se Ga je še bolj oklenil. Zavedal se je v svoji nesreči tega, kar mu je prerok Jeremija tako odločno povedal, da so "njegovi očetje grešili, ki jih ni več, pa da oni sedaj njih grehe nosijo." Nesreča jih je naredila ponižne pred svojim Bogom. Zavedli so se tudi svojih grehov in ves narod je pokleknil k molitvi in k pokori in se rešil. Bog se ga je usmilil.

Naš narod doma je bil sicer na splošno veren in zvest svojemu Bogu. Vendar pa ni bil brez svojih grehov.

"Poglej in premisli, narod, kako grenko in kako hudo je, ker si zapustil Gospoda svojega Boga!" je klical prerok Jeremija

svojemu nesrečnemu narodu v tolažbo takrat. In narod ga je posušal in se obrnil nazaj k Bogu.

Ali se ni vse to, prav kar opisano godilo prav tu med nami ameriškimi Slovenci? Ali ne veljajo prerokove besede tudi nam?

In, kako so nas naši lastni bratje, doma in tukaj, učili preklinjati vse one, ki so bili "k nam poslani", kot naši "preroki", t. j. tisti, ki so nas klicali k Bogu? in jih je velik del ubogal in to tudi delal?

Ne gre za to, kakšni so bili ti "preroki", temveč gre samo za to, od KOGA so bili poslani in KOGA so zastopali.

Predno se je židovskemu narodu drugič zgodila prav taka in še hujša nesreča od Rimljanov, ali ni Gospod sam zajokal nad njimi in jim napovedal: "Ker kamenjaš tiste, ki so k tebi poslani, ti bo tvoja hiša prazna puščena" in "pomandran" boš in od tvoje domovine ne bo ostal "kamen na kamenu" dokler ne porečeš: "blagoslovljeni, ki pride v imenu Gospodovem!"?

Da, če na vse to pomislimo mi ameriški Slovenci, ali nas vse to ne kliče, da, ali nam vse to kar ne kriči, kakor je kričalo židovskemu ljudstvu z klicem solza in krvi: K molitvi! K pokori! Kot skupina nismo brez greha!

Zato, kakor so se med nami vsa leta nazaj, t. j. nad petdeset let, združevali naši nesrečni bratje in sestre kot sovražniki božji v mogočno vojsko in so Bogu napovedali odločen boj, boj sovraštva in prezira, in s tem pa klicali na cel svoj narod božje maščevanje, tako smo se danes vsi katoliški ameriški Slovenci dolžni združevati v molitveno organizacijo, molitveno vojsko, v organizacijo pokore in zadoščevanja za vse to. Krivica Bogu je bila storjena tudi med nami, veliko z našo pomočjo, ali radi naše nemarnosti ali zaspanosti, zelo velika krivica, ki je kričala k Bogu, gotovo ne za njegov blagoslov. Zato pa je naša dolžnost dati danes Bogu enako veliko zadoščenje, veliko veliko molitev in enako veliko pokoro. Na kolena vsi! Molimo, bratje, vsi!

To so danes edino pravi klici za nas ameriške Slovence, ko nam umira doma narod.

Proč z vsako malodušnostjo! Proč z vsa-

kim obupavanjem! Verna duša nikdar ne obupa. Čim večja je stiska, tim trdneje upa, tim več moli, tim več se pokori! Danes moramo katoliški Slovenci v Ameriki Boga kar "napasti" z našo molitvijo, kričati moramo, ne samo klicati k njemu za pomoč, usmiljenje in rešitev!

Ne moremo iti domov svojega naroda branit. Ne moremo mu pomagati materijelno. Eno pa moremo in moramo, eno smo pa dolžni vsi, ki še verujemo v Boga in sicer pred vsem radi svoje sokrivde: **moliti!**

List Ave Marija je začel molitveno organizacijo ameriških Slovencev. Ali smo sprejeli njegov poziv k temu, kar je itak vsakega izmed nas danes najsvetejša dolžnost? Ali si ga ti, prav ti sprejel in se tej vojski takoj pridružil? Če se nisi, ali se moreš opravičevati s kakimi izgovori? Ne, če se nisi, stori gotovo takoj sedajle! Vsedi se in piši v Lemont in priglasil svoj vstop v to vojsko božjo.

Če si se sam pridružil, ali si dobil kaj drugih, da so se pridružili?

Ali se moli po naših slovenskih cerkvah v ta namen? Te naše slovenske cerkve so gledale in slišale boj naših bratov proti Bogu, članov teh cerkva saj po imenu. Prav okrog njih se je to vse vršilo. Božji Zveličar v teh cerkvah je vse to videl in slišal, saj je šlo pred vsem proti Njemu. Ni naša dolžnost, da se sedaj prav iz teh cerkva zaslisi danes proti Bogu nov klic: vroče molitve, zadoščevanja in pokore, ko nas je zadel nesreča?

Naši slovenski duhovski jetniki v stari domovini so nam poslali lepo molitev, ki naj bi jo molili za rešitev z njimi vred, z narodom doma skupno. Jo molimo? Koliko jo moli?

Ali se bo naš narod doma rešil in se ohranil?

Da, prav gotovo! Toda samo če bomo molili zanj, če bomo zanj zadostovali, če bomo prosili zanj usmiljenja božjega in božje rešitve! Bog je mogočen, pa tudi dober. Toda prositi ga moramo. Narod doma ne more, ne sme in nima kje. Zato smo pa mi tukaj dvakrat dolžni to storiti za se in zanj!

SLOVENCİ NA JUGOSLOV. STRAŽI

MIROVNA konferenca v Parizu l. 1919-20 je priznala slovenskemu narodu pravico, da se združi s slovansko državo na jugovzhodu Evrope, ker je ohranil neoskrunjene svoje narodne težnje, kljub temu, da je stoletja ječal v suženjstvu dveh držav, ki sta že od pantiveka z brutalno silo na eni strani, z opolzko zahrbnostjo in sladkim prilizovanjem na drugi strani, poskušali včasih skupno, največkrat pa ločeno izstrebili in uničiti njegovo narodno bit. Državniki prve mirovne konference so se zavedali činjenice, da so bili Slovenci častna predstraža Jugoslovanov in da so vsi kot en mož dvignili svoj glas za neodvisnost in svobodo vseh Jugoslovanov.

Kljub temu je doletela na prvi svetovni mirovni konferenci slovenski narod katastrofalna usoda. Odgovorni državniki so pohabili naš narod, ki se je vrinil kot pravokotni četverkot med Nemce na severu in Lahe na zahodu. Po odločitvi mirovne konference sta se nam obe stranici tega pravokotnika, severna in zahodna, vdrli in utisnili. Izgubili smo tretjino svoje dragocene zemlje in dobršen del jedra našega naroda.

Kako se je to moglo zgoditi na tisti mirovni konferenci, ki je imela nalogo, kakor je to označil sam Clemenceau, da da narodom svobodo, na konferenci, ki naj ustvari nov svet, ki naj popravi krivice tlačiteljev in ki je postavila v zmyslu Wilsonovih načel nov državotvorni princip "NARODNOST" ter je poskušala do skrajnih možnosti odtegniti male narode nadvladi močnejših? Kako se je moglo zgoditi, da so ravno Slovence raztrgali na tri države in da je 33% tega naroda prišlo pod oblast največjih trinogov v Evropi?

Če bi bili mi Slovenci nekje na Islandskem otoku, bi se nas zanesljivo nihče ne dotaknil. Ali naš rod živi v osrčju Evrope. Naša zemlja je na križišču vseh treh arijskih skupin Evrope. Romani nas obkrožajo na zahodu, Germani na severu, naša slovanska narodnostna reka pa se zliva proti

jugu. Nikjer drugod v Evropi se te tri skupine ne srečajo na isti točki; v stiku pa smo tudi z Madjari, edinim nearijskim narodom v Srednji Evropi.

V zemljepisno-prometnem oziru smo na križišču vseh glavnih svetovnih cest. Čez našo zemljo se prelivajo Čehi in Poljaki, Rusi in Nemci. Madjari so imeli pot na Jadran preko našega ozemlja in Francozi so svojo domovino vezali z vzhodom preko naše domovine. Angleži, Italijani in Amerikanci vstopajo na Balkan po naši zemlji in Balkanci imajo dostop v Srednjo Evropo po naših cestah in železnicah.

Državniki na prvi mirovni konferenci v Parizu so bili presenečeni in mnogokrat tudi nejevoljni, da je bilo slovensko vprašanje stalno na dnevnem redu. V pogajanjih z Italijo, Madjarsko, Avstrijo, povsod je prišlo vprašanje Slovenije na površje. Razumljivo je, da so se sosedji, Lahi, Madjari in Avstrijci pulili za našo zemljo kot psi za kos mesa. Kako so ti trije psi planili na nas v aprilu 1941 nam je v takem spominu, da tega tisočletja ne smemo pozabiti! Na žalost, na prvi mirovni konferenci glede slovenskega ozemlja niso odločevala narodnostna načela, ampak zemljepisna, gospodarska in politična! Tako je zastopala požrešna Italija, ki je niso vodili fašisti, pač pa tisti širokoustneži, ki poskušajo sedaj v Ameriki zopet pristaviti svoj lonček na demokratsko omizje, z naivno drznostjo, načelo: Nemcem naj se da kot odškodnina za tirolsko ozemlje, ki so ga pobasali Lahi, slovenski Korotan!

Drugi vzrok je bil v tem, da so stali med zmagovalci Lahi, ki so dedni sovražniki našega naroda. Ta okolnost je bila za nas naravnost usodna zaradi podpisov zaveznikov na zločinskem, izsiljevalnem Londonskem paktu.

Tretji vzrok naše katastrofe pa je bil ta, da na mirovni konferenci ni bila zastopana nobena slovanska velesila. Čeprav tvorijo Slovani skoro polovico evropskega prebi-

valstva in čeprav so bili vsi na strani antante, razen izdajalskih Bolgarov, niso imeli nobenega odločilnega glasu. Posebna tragika Slovanov je v tem, da so prelili največ krvi, a da niso imeli pri konferenci nobene besede. Rusije, ki je žrtvovala več milijonov svojih sinov, ni bilo zraven, ko so padle kocke za ureditev Evrope. Če bi bil nastopil na mirovni konferenci zastopnik ruskega naroda, bi gotovo ne bilo koroškega plebiscita in po Primorju in Istri bi gospodarili mi sami. Našemu narodu pa bi bile prihranjene ogromne žrtve, trpljenje in ponižanje.

Nič zato. Pred sto leti nihče ni vedel za nas, pred 30 leti smo se topli na Dunaju z ministri in hofrati. Po svetovni vojni smo nastopili kot narod pred mirovnim razsodiščem. Naš vspon v novi državi se je dvigal sunkoma. Na vseh poljih smo zoreli in postali enakovredni vsem civiliziranim narodom. Dozoreli pa smo tudi politično. Ko je planila nova vojna v svet smo vedeli kje je naše mesto.

Nesreča, ki nas je zadela z razkosanjem našega naroda, z nasilnim premikanjem naših ognjišč, s pravim svetovnim preseljevanjem slovenskega naroda, s požigi naših domov, s streljanjem naših sinov, z ropanjem naših otrok in trpinčenjem vsega našega naroda, je kljub temu strašnemu trpljenju, ki ga ni doživel menda še noben narod na svetu, rodila, utrdila in poglobila eno misel: **VSI SLOVENCİ NA VKUP POD STREHO VELIKE JUGOSLAVIJE.** Ta misel je danes vsesplošna in ni Slovenca na zemeljski obli, ki ga ta misel še ni zajela in tudi na Slovence, ki ne bi za to misel žrtvoval vse, tudi svoje življenje, če bo to od nje ga zahtevala domovina. Poročila, ki jih prejemo iz domovine in iz vseh delov sveta, kjerkoli živijo naši ljudje, nam dokazujejo, da naš narod še nikdar ni bil tako strnjen in tako usodno med seboj povezan kakor je danes v teh težkih urah krvave njegove zgodovine.

Prerekanja ali smo Jugoslovani ali nismo, med nami ni. V mesecu aprilu leta 1941 je naše jugoslovanstvo prejelo svoj ognjeni krst, ki nikdar ne bo več oslavljen ali celo pozabljen.

P. BENIGEN SNOJ ODŠEL PO VEČNO PLAČILO!

Majniško veselje nam je bilo precej skaljeno, ko smo prejeli vest, da nam je umrl brvši višji predstojnik in sobrat, P. Benigen.

Naše dnevno časopisje mu je napisalo lepe posmrtno besede, kaj bi naš listič še dodal. Da je bil 75 let star (rojen 17. sept. 1867 v Zagorju ob Savi, Jugoslavija), to ni nič posebnega, da si je želel še dvajset let življenja, je že bolj posebna stvar. Življenja tudi pri svojih visokih letih še ni bil naveličan; hotel je napraviti še veliko več dobrega za Boga, ljudi in narod; gnan od te velike želje je modeloval tako dolgo, da je bil poslan v sanatorij v Indiana, šel je po zdravje, dobil je pa od Boga še priliko za zadnjo žrtev, da je moral umreti med tujci.

Dober duhovnik je bil, dober izseljenski misijonar med svojimi rojaki, dober predstojnik svojim podložnim, dober apostol Gospodove besede, z jezikom in peresom je do 74. oznanjal ime božje. Neštete zasluge si je pridobil v 50 letih življenja in delovanja v Kristusovem vinogradu.

Da, pogrešali ga bomo. Pogrešali tudi mi frančiškanski sobratje na Brezjah. Pogrešali ne radi vseh omenjenih vrlin, vsakemu duhovniku bi moralo biti lastno, da z neumornim trudom dela za čast božjo in zveličanje duš. Pogrešali ga bomo predvsem, ker je bil zlasti nam mlajšim veličastni zgled ustaljene umirjenosti, udanosti v voljo božjo in modrostne mladostnosti.

Po domače povedano: v vseh svojih letih skupnega življenja z nami, je pridigal, kakšen zaklad je mirna, brezgrešna vest; kolike vrednosti je iskrena nesebična ljubezen do so-človeka in kako lahko je ostanj mladosten pri Bogu in ljudeh, četudi življenje že sedmi križ trpa na človeka.

Bog mu bodi obilen plačnik za vse, kar je dobrega storil na zemlji.

IZVIREN POPIS ZAPORA MARIBORSKIH FRANČIŠKANOV

(Spisal in poslal eden izmed njih.)

Pojdite v mislih z mano v Maribor in se ustavite pred frančiškanskim samostanom na dan 18. aprila 1941. Torej kakih osem dni po zasedbi Maribora po Nemcih. Ura je nekaj minut čez poldne. Večina patrov je na koru, molijo vespere.

Tedaj pride na porto nemški oficir in s seboj ima mlado žensko. Hoče govoriti s predstojnikom ali patrom gvardijanom. Poklicani je kmalu prišel in sta se pogovorila. Toda nekam čuden je bil ta pogovor. Nемеc je dejal, da si mora ogledati samostan in ženska tudi. Gvardijan je rekel, naj si oficir le ogleda samostan, toda ženskam je vstop prepovedan, ker je samostan pod klavzuro.

Nемеc je pa odgovoril, da od tega dne dalje ni več klavzure ne v tem samostanu ne v kakem drugem. Stopil je skozi vrata in potegnil žensko za seboj. Seveda se ni bilo mogoče upirati.

Jaz sem slučajno videl vse, kaj se godi, pa sem hitro tekel na kor. Hotel sem pridržati tam patre, da ne bi zapustili kora, dokler se ta dva vsiljivca sprehajata po samostanu. Posebno sem hotel

preprečiti, da ne bi patri pri odhodu s kora srečali na hodniku žensko. Saj sem si mislil, kako bi jih to srečanje čudno dirnilo, zakaj cerkvene postave so stroge in prelomitev ni majhna reč. Seveda se ni dalo nič pomagati, žalostno je pa le bilo in sem hotel zlasti starejšim patrom to žalost prihraniti.

Tekel sem torej na kor in pošepetal patru vikarju, naj po končani molitvi počaka, dokler jim ne dam znamenja, da je vse v redu. Toda nič nisem opravil. Kmalu za menoj sta namreč vsiljivca prilomastila tudi na kor, ki je bila prav za prav kapele z Najsvetejšim. Nič se ni sta zmenila za svetost kraja in sta si vse ogledala.

Po končanem ogledovanju je zahteval od gvardijana narisano načrt samostana. Končno je naročil, da moramo celo prvo nadstropje iz-

prazniti v 24 urah. Na nujno prošnjo p. gvardijana je rok podaljšal na dva dni. Zahteval je tudi, da moramo stopnice in hodnike tako pregraditi, da bomo imeli prvo nadstropje popolnoma ločeno od drugih samostanskih prostorov.

Tako torej. Danes je petek, do nedelje opoldne je treba imeti vse to urejeno. Toda kako? V prvem nadstropju je poleg sob tudi župnijska pisarna in knjižnica. Vse to spraviti drugam v teku dveh dni, pa še tik pred nedeljo! In poleg tega, če pregradimo stopnice in hodnike, kako bomo pa hodili v drugo nadstropje in zopet dol, ko vsi vhodi vodijo le skozi prvo nadstropje . . . ?

Lotili smo se dela. Izpraznjevali smo najprej sobe in nosili vse reči v drugo nadstropje. Tudi župnijsko pisarno smo spravili v pritličje

Nemškega ranjenca izprašujejo v ujetništvu: "zakaj civilne ljudi z bombami pobijate?" Zalosten odgovor je imel: "moramo pod smrtno kaznijo."

in jo nastanili v pevski sobi. Vmes smo premišljevali, kako bomo naredili predpisane pregraje, pa je itak zmanjkalo časa. Tudi kor ali kapele smo izpraznili. Skupno smo še enkrat počastili Najsvetejše, potem smo ga v procesiji prenesli v cerkev. Spomnili smo se, kako smo čuli že poprej iz ust nemškega vojaka baharijo, da mora celo Bog sam "evakuirati", kadar to zahteva Hitler . . . Tako smo torej tudi mi tisto uro evakuirali Boga . . .

Vse je že kazalo, da nam bo zmanjkalo časa za prenos knjižnice. Preveč je bilo knjig, nam je pa bil čas tako drag. Toda če pustimo knjižnico na njenem mestu, pač vemo, kaj se bo zgodilo. Uničili jo bodo Nemci, kakor smo slišali od drugod, kako so delali s slovenskimi knjigami . . .

Pater Valerijan, naš župnik, je našel izhod. V nedeljo, ko je že skoraj zadnja ura bila, je poprosil v cerkvi pri oznanilih ljudi, naj pridejo pomagat po maši prenašat knjige. Odzvalo se je toliko ljudi, da so bile že ob enajstih vse spodaj v kapeli sv. Frančiška. Mislili smo torej, da je poleg drugega rešena tudi knjižnica, toda pozneje smo morali z žalostjo ugotoviti, da sploh ničesar nismo rešili, niti samih sebe . . . Ko je bil čas za obed, smo sedli h kosilu in z-bojaznijo čakali, kaj pride. Najhujše, kar smo pričakovali, je bilo to, da nas morda vse skupaj zapodijo iz samostana in naženejo v Ljubljano,

kakor so v nekaterih drugih samostanih naredili.

Torej zdaj smo v nedeljo 20. aprila. Komaj smo sedli k obedu, prilomastijo gestapovci in vderejo v samostan. Spet je bila ženska z njimi. Vsa samostanska družina je morala na njihovo povelje v obednico, tudi kuhar in njegovi pomočniki so morali pustiti kuhinjo. Nekaj gestapovcev je ostalo v obednici, drugi so vdrli v kuhinjo in kar z golimi rokami padli po mesu, ki je bilo pripravljeno za obed. V obednici so najprej kričali, kje je vratar in kje so ključi. Od vseh vrat nismo imeli ključev takoj pri rokah, zlasti ker nekaterih vrat sploh nismo s ključi zapirali, le avtomatsko so se odpirala, odpirala pa samo od znotraj. Takoj je bil ogenj v strehi in rjovel so nad nami kot jesiharji. Posebno se je takoj začela odlikovati tista ženska. Sicer ne zasluži tega imena, zakaj od vsega začetka se je vedla z gestapovci tako nesramno, da ni besede za to. Nalašč je menda dražila našo potrpežljivost in izkazovala pred nami svojo in gestapovsko izprijenost.

Najbolj me je pa pogrelo, ko se je med kričanjem obrnila prav k meni in me ogorčila v slovenskem jeziku... Naročila mi je, naj odvedem dva gestapovca gor v gvardijanovo sobo, da poiščemo več ključev. Moral sem se vdati. Takoj na prvih stopnicah sta suroveža pokazala svoje manire. Začela sta me poditi na surov način, me prerivati po stopnicah in se

norčevati iz mene. Tako smo pridrveli do sobe. Pa je bil takoj spet ogenj v strehi. Soba je bila še neurejena, ker se je bil p. gvardijan šele prejšnji večer preselil in seveda ni utegnil stvari dejati v red. Kako sta kričala, češ, da je tak nered nedopusten v katoliškem samostanu, da zdaj vidita, kakšni lenuhi smo menihi in polno takega. Skušal sem jima pojasniti, pa sem kmalu uvidel, da tem ljudem ne gre za pojasnilo, ampak hočejo biti taki, kakoršni so . . .

Ko smo se vrnili v obednico z enako surovo vihro, so že vsi stali pozor v dvojni vrsti. Jaz sem moral seveda nemudoma na svoje mesto. Nihče se ni smel ozreti okoli, še manj spregovoriti besedo. Ženska je vodila policiste od enega do drugega in popisovala: Ime, dan rojstva, narodnost, poklic, koliko časa že v Mariboru? Odločili so, da trije najstarejši patri, vsi nad 70 let, smejo ostati v samostanu, toda v pritličju pred klavzuro. Tudi dva zelo bolehnata brata, zelo stara, sta smela ostati: Paškal in Boštjan. Brž so določili gestapovci tri patre, da takoj znosijo sobno opravilo teh petih iz drugega nadstropja v pritličje. Drugi so vsi čakali v pozoru, da se je to povelje izvršilo.

Ko je bilo to urejeno, je gestapovec poklical tri izmed nas na hodnik in nam naročil (v slovenščini!), naj hitro vzamemo nekaj odeje, žlic in skledo. Samo dve minuti smo imeli časa. Nato so nas vse odpeljali v policijski

avto, ki je čakal na nas pred samostanom. Ko smo stopili pred glavna vrata na cesto, je bilo ondi polno ljudi. Prišli so bili k večernicam, zakaj tako dolgo je trajala komedija v obednici, pa niso mogli v cerkev, ker so jo bili gestapovci med tem zaklenili. Začuden so stali na cesti in ugibali, kaj se je zgodilo. Ko so videli, kako nas bašejo v policijske avtomobile, so razumeli, kaj pomeni vsa ta reč, in mnogi so se razjokali kar tam na cesti . . .

Avto je pognal in peljali smo se v vojašnico v Melju. Ko smo tam izstopili, nas je ondotni stražnik pozdravil z dvignjeno puško in psovkami. Vse je kazalo, da misli kar s puškinim kopitom po nas. Nagnal nas je v drugo nastropje in nas z brcami gnal hitreje in hitreje navzgor. Zgoraj na hodniku smo našli gručo mladih fantalinov, gestapovcev, ki so nas sprejeli z opazkami, ki so nam takoj pokazale, med kakšne propalice smo zopet zašli.

Nagnali so nas v umazano sobo. Tam so nam najprej pobrali kapuce in pasove, ki so vse pometali v kot kakor zanikrne cunje. Potem so nam pretipali žepe in vzeli vse, kar je kdo imel pri sebi. Surov gestapovec si je brž privoščil brata Aleša. Prižgal je vžigalico in mu jo držal pod nosom, potem še drugo in mu jo je držal pod ušesom. Pri tem mu je zabičaval, naj se ne drzne ugasniti plamenčka ali se ganiti, da bi se umaknil ognju. Če se drzne, bo druga pela!

Drug gestapovec je pograbil v kotu kapuco in mignil meni, naj mu osnažim čevlje. Bila je ravno moja kapuca in moral sem ubogati. Pridrvel je tretji in nam začel staviti vprašanja, ki jih ni mogoče zapisati na papir. Ker nismo odgovarjali, so seveda sami povedali vse namesto nas. Takih umazanij bi človek nikoli ne pričakoval iz človeških ust.

Ko je bilo to "dejanje" končano, smo se morali vsi obrniti v steno in držati roke v vzročenu. Ves čas so za nami uganjali vse mogoče reči in nam dopovedovali, kakšni norci smo, ko verujemo, kar uči krščanska vera.

Tako je minilo nekaj ur in potem so nas odvedli v sprejemno pisarno. Bilo nas je 16. V pisarni so nas zopet izprašali prav tako vse po vrsti kakor že prej v samostanu. Med tem so nam nanesli v sobo nekaj slame, ki smo jo še kar z veseljem pozdravili, ko smo se vrnili tja. Za nami v sobo je prišel policijski uradnik Stante, ki smo ga poznali. Bil je dostojen in skoraj prijazen. P. Gvardijan mu je rekel:

"Nič drugega ne zahtevamo ko to, da postopate z nami kot z ljudmi."

Stante je dejal:

"Kar bo le v moji moči, bom storil, toda . . ."

Zdaj smo vedeli, da Stante med gestapovci nima besede. Torej bo vsak lahko z nami počel, kar se mu bo ljubilo...

Za nekaj hipov smo bili sami in smo se začeli s pridržanim glasom pogovarjati.

Brž je planil v sobo gestapovec in zatulil:

"Mir! Tukaj je sploh prepovedano govoriti. Zdaj govorimo mi!"

In se je bahato udaril po prsah.

Tako smo umolknili in samo gledali, kaj se godi okoli nas. Seveda nismo videli drugega ko divjaško vedenje gestapovcev, ki so neprenehoma prihajali v sobo in spet odhajali, seveda ne prej, dokler nam niso dali nekaj "dobrih naukov" ali še kaj lepšega. Nekateri so bili tako zarobljeni, da niti vrat niso odpirali z rokami, ampak so jih kar z nogami odpravili. Večkrat so privlekli s seboj še druge divjake, menda z drugih delov poslopja, zakaj brez posebnega povabila bi morda nas ne bili kmalu videli. Kazali so nas tem ljudem kot kažejo izredne živali v menežarijah.

Tudi smo se morali naučiti posebnih predpisov za vzdrževanje reda. Eden od nas je postal "sobni starešina". Ta je imel posebno nalogo vselej, kadar je kak gestapovec pridrvel v sobo. Moral je povedati številko sobe, koliko nas je v njej nastanjenih, če je kdo odsoten ali bolan. Še poprej je pa moral prvi, ki bi zapazil vstopajočega gestapovca, zaklicati: "Achtung!" (Pozor.) Pri tem vzkliku smo morali vsi v hipu planiti pokoncu; pa naj smo poprej sedeli ali ležali, ter se postaviti v pozor. Ko omenjam, da smo sedeli, je treba povedati, da ni bilo v sobi precej dolgo nobenega stola. Torej

smo mogli sedeti edino na tleh. Seveda je bilo zlasti starejšim težko tako hitro biti v pozoru, kot je zahteval predpis. In kadar se je kdo zakasnil, smo morali potem vsi tako dolgo zopet in zopet skazati na noge in zopet sedati, da je bilo zadovoljivo. Tudi vzklik "Achtung" dostikrat ni bil dovolj hiter ali dovolj glasen, da bi bilo v gestapovčevo zadovoljstvo. Seveda je moral potem še in še kričati, dokler se ga sam gestapovec ni naveličal poslušati, saj je moral vselej glasneje zakričati. Včasih so nas celo prisilili, da smo kar v zboru kričali "Achtung" in to na ves glas . . . Ker je bilo vsak hip nevarno, da se kdo priklati v sobo, ponoči prav tako kot podnevi, si je lahko misliti, kako nas je vse to utrujalo in nas držalo v skoraj neznosni živčni napetosti. Poleg tega ni ostalo samo pri tozadevnih poveljih, ampak zraven smo morali sto in stokrat znova poslušati, kakšni neverjetni telebani smo in tako dalje.

Naučili so nas tudi, kako je treba ob določenem času hoditi čakati na menažo. Postavili smo se na hodnik v vrsto in se pomikali do kraja, odkoder je prihajala hrana. Ko smo tako čakali, so navadno segnali skupaj vso mogočo sodrgo in nas razkazovali, zraven pa obkladali z najpodležimi psovskami.

(Dalje prihodnjič.)

VSAKDANJA BALADA.

**Sinko v sobi več ne žvižga, vzela ga je smrtna tromba,
lonček rož na tlaku joka, vzela ga je mrzla bomba.**

**Šla je preko vasi groza in ljubezen mi požgala
dušo in srce in glavo kar na dvoje mi razklala.**

**Solze, še te bridke solze je do zadnje posušila,
Bog odpusti, če sem v jadi roke proti nebu zvila:**

**"Križal si življenje moje, vpihnil plamen lučke zlate
v groblji hiš so pokopali tudi mojo vero vate.**

**Božja Mati z Žalne Gore, sina, vem ne bo nazaj,
pa vsaj Ti z menoj ostani, Bogca svojega mi daj.**

PISMO IZ NEW YORKA

May 1st, 1942.

Zadnje čase se je nabralo toliko novic in poročil iz domovine, da so vsi naši časopisi kar natrpani ž njimi. Ko jih prebiramo, ne jemljemo le vase, ampak zraven tudi premišljujemo, in pri tem nam pridejo v glavo različne misli. Gotovo ni samo z mano tako, ampak se enako godi Vam, gospod urednik, in nič drugače Vašim bralcem.

Zlasti tisto dolgo poročilo o pokoljih in streljanjih na Gorenjskem ni moglo iti mimo nas brez razmišljanja. Jaz kar slišim, kako se ljudje sprašujejo: Ali je dobro za naš narod, da se takole upira tujcu? Ali . . . ali . . . ali . . .? Ali bi ne bilo bolje, če bi . . .?

Človek bi rad o teh vprašanjih razpravljal. Pa kaj, ko sam ne veš, kaj bi prav za prav rekel. Ko pa ne poznaš vseh okoliščin! Ko si pa tako daleč od pozorišča teh dogodkov!

Jaz si mislim. Če bi bil sedajle nekje na Slovenskem in bi vedel vse tisto, česar zdaj ne vem, pa bi me neki ameriški urednik naprosil, naj mu napišem kaj o teh dogodkih, mislim, da bi takole pisal:

Dragi rojaki:—

Umori, požigi, streljanja talcev in druge nasilnosti napravljajo med slovenskim prebivalstvom silno mučen

vtis. Največ ljudi živi v neprestani živčni napetosti in se samo sprašuje, kdaj bo vsega tega konec ali kdaj bo vrsta na njih. Od strahu in groze komaj kaj premišljujejo o tem, če je vse to koristno in če vodi do kakega pomembnega cilja.

Med tistimi, ki so še zmožni treznega preudarjanja in mirnega presojanja, so mnenja nekako razdeljena. Neke skupine naših ljudi močno odobravajo in po svojih močeh pospešujejo ta enodušni odpor — vsaj za takega ga predstavljajo — in odločnost ljudstva. Hodijo od vasi do vasi in nagovarjajo še ostale moške in tudi ženske, naj se pridružijo ubežnikom ter jim pomagajo napadati Nemce in Italijane ter uničevati njihove naprave. Agitirajo s propagando, da mora priti skoraj polom Hitlerjeve zgradbe, in potem napoči dan ponovne svobode za Slovenijo. Povečujejo svoje uspehe v odporu zoper Nemce in kažejo na velike zmage na ruski fronti in drugod. Veliko jih pridobijo za svoje namere in zdi se, da pojde ta odpor kar venomer dalje, poleg odpora bo pa seveda šlo svojo pot naprej tudi streljanje slovenskih talcev, ki je že sedaj doseglo naravnost strašno številko.

Druga skupina, morda bi se bolje reklo: druga miselnost je pa ta: Slovenci, zdaj še ni čas za te vrste odpor! Preveč močan je še naš sovražnik, nas je pa premalo, da bi si mogli privoščiti take strahovite žrtve! Konec vojne še nikakor ni videti blizu.

Če bomo Slovenci gnali naprej in naprej na morišče tako število svojih ljudi — ali bomo sploh zdržali kot narod? Tisoči in sto tisoči so morali v izgnanstvo, kdo ve, če jih bomo dobili nekoč nazaj žive in zdrave? Med tem ko oni umirajo po vseh kotih Evrope — ali bi ne bilo bolje, če bi vsaj mi, kar nas je ostalo doma, skušali živeti in preživeti te strašne dni? Ali se ne pozna vsako življenje, če je po nepotrebnem žrtvovano, pri tako majhnem narodu kot velikanska izguba?

Ta miselnost je tista, ki se sklicuje na besede generala De Gaulla, ki je zaklical Francozom: Vaša ura še ni prišla! Ne dajte sovražniku prilike, da vas pobija radi vaših uporov, ki sedaj še ne morejo obetati uspeha! Počakajte, da tista ura pride!

Ista miselnost ponavlja oklic srbskega narodnega vodstva: "Srbi, varčujte s srbsko krvjo!" Toliko bolj bi moralo to veljati za Slovence, najmanjši narod v Evropi, trdi ta miselnost. "Svoboda je mogoče doseči samo živim narodom." Zato naj bi Slovenci čuvali vsako svoje življenje. To zahteva dandanes pamet, vse drugo je — blaznost . . .

Ta dvojna miselnost, ki se poraja po raznih glavah, prihaja do izraza celo v raznih cirkularjih, ki krožijo na skrivnem od osebe do osebe in skušajo ljudi pridobiti zase. Razume se, da cirkularji niso podpisani, zato vsak čovek ne ve, kdo so prav za prav tisti, ki se skrivajo za temi cirkularji. Ena misel-

nost krivi drugo zločinov nad narodom in dokazuje njeno zaslepljenost, češ, da ne vidi potreb časa ali jih celo izrablja v svoje koristolovske namene.

Preprostemu človeku ni prav lahko, razbrati med eno in drugo miselnostjo, ter dognati, katera je v teh težkih časih prava. Tako gredo zmede naprej in je človeka

munisti tisti, ki iz ozadja vodijo odpor zoper Nemce. Da se ljudje tega vtisa ne morejo otresti, za to že zna poskrbeti zasedbena oblast sama, če nihče drug ne.

Tako je položaj v resnici silno težak. Človek odobrava nastope odpornih sil in v mislih obkroža glave talcev, ki se ne strašijo pogledati smrti v oči, z gloriolo narod-

nobnih vidnih razlogov za strogost, tako daleč, pravim, da je odpor moral priti, kakor se kamen mora odtrgati od gore, če ga le dosti dolgo izkopavaš . . . Ko pa kri v ljudeh zavre, ni časa za trezno razmišljanje in za vprašanja, kaj je dovoljeno po moralčnih principih in kaj je koristno za bodočnost naroda.

Streljanje in klanje izdajalcev in ovaduhov po lastnih ljudeh je huda reč. Zgroziš se, ko to pomisliš. Toda ali ni takorekoč vojno stanje po vsej deželi, ali ni ovaduh tvoj sovražnik, ali ne stoji zoper tebe v isti fronti z Gestapovci . . .? Tako si pač misli naš človek in si v vesti naredi vprašanje dolžnosti...

Javne naprave — vzemi mo Remčevo tovarno povišstva na Duplici — ali ni vse to sedaj v službi Hitlerja? Ruska fronta je ena izmed velikih nad slovenske svobode, kako naj bi taka naprava sredi sovenske zemlje ne boddlo v oči slovenskega človeka, ko ve, da prav ta naprava hočeš nočeš razdira nado ruske fronte . . .? Saj je poživalec tovarne najbrž sam pomislil na tisto, kar mu je pozneje nemški plakat zabil v obraz: Stotine delavcev in njihovih družin si pripravil ob vsakdanji kruh . . . toda na drugi strani mu je prišla misel: Če pa ta in podobne naprave uspejo v tem, da razderejo naše nade na rusko fronto — potem bo VES NAROD ne samo ob kruh, ampak celo ob svobodo in življenje . . .

In tako dalje, in tako da-

Izmozgani in upadli obrazi teh ubogih begunk pričajo, kaj prizadene vojska družinam in narodom: telo in dušo ubija.

samo strah, ko skuša dognati, kakšen bo konec . . .

Težave še naraščajo vsled ravnanja okupatorskih oblasti na obeh straneh "državne meje", ko se vsak najmanjši odpor smatra za komunistično zaroto. Junaški odpor slovenskih domoljubov seveda imponira ljudstvu, toda s komunizmom velika večina noče imeti ničesar opraviti. In vendar se mnogi ne morejo otresti vtisa, da so kljub vsemu res ko-

nega junaštva in celo mučeništva. Živo se zavedamo, da narod s svojimi nasilnostmi zoper Nemce in tudi Italijane počenja samo to, k čemur je bil tako kruto in preračunjeno izzvan. Jasno je kot beli dan, da so okupatorji hoteli prav to in so vse naprej premislili, kako je treba, da bo narodu bolj gotovo zavrela kri. Šli so tako daleč, že od vsega začetka, v svojem divjaškem početju zoper Slovence, ko ni bilo še

lje. Miselnost, ki kliče "k pameti", ima veliko zase. Res, kar premajhni in premaloštevilni smo, da bi si mogli privoščiti gloriolo Mihajloviča . . . Tako se ti včasih zazdi in se začutiš poklicanega, da bi šel med ljudi — pridigat "pamet" . . .

Pa se ti v glavi in v srcu spet drugače zasuče: Pamet? To se pravi z drugo besedo: Podaj se v neizbežno in ne brcaj v nastavljeni bajonet . . . Prav! Toda če se vdamo v "vdanost", ali se ne utegne zgoditi, da se bomo potëm kar "prilagodili", preden se bomo zavedeli, in za odpor več sposobni ne bomo? Kdo ve, kdo ve . . .?

In poleg vsega tega: Ali je naša osvoboditev od strašno morečega tujega jarma odvisna samo od tega, kako se mi sami z Nemci in Italijani zmenimo? Ali ni v veliki, morda v največji meri, odvisna od zunanjega sveta? Ali ni torej potrebno, da zunanji svet ve za nas, za naš odpor, za našo žilavost . . .? Če se bomo lepo pokorili in magari še tako navidezno in samo "za sedaj" izpolnjevali voljo kletega sovražnika brez odpora in brez godrnjanja — ali ne bo zunanji svet dejal: Slovenci so backi in je vseeno, kam jih denemo . . .

Vidite, tako je sedaj pri nas in prav težko izbiramo med dvojno miselnostjo, ki se pojavlja med nami. Vi tam v tujem svetu čitate o nas in si delate ob tistem branju svoje misli. Morda bi nam radi svetovali to in ono. Katera miselnost se vam zdi bolj prava?

Odgovora od vas seveda ne bo. Saj ne more priti. In če bi prišel, najbrž ne bi nič koristil. Kamen se je sprožil in — kdo ga bo ustavil? Drvi svojo pot navzdol . . . Globlje in globlje!

Rojaki! Ne obsojajte nas! Ne tega ne onega! Vsi smo žrtve razmer. Samo enega se zavedajte: Vaši bratje smo, kri vaše krvi. Pomagajte po svojih najboljših močeh, da bo teh strahot čimprej konec! Če se bo vse to še dolgo vleklo, bo po nas, pa naj se oklepamo ene ali druge miselnosti . . . Pozdravljeni!

Nardžič.

KRATEK POPIS OBČIN IN VASI V OKRAJU BREŽICE

(Po knjigi: *Krajevni Leksikon Dravske Banovine.*)

UVOD.

Vsi vemo, kakšna usoda je zadela nekatere okraje v bivši Dravski banovini, zlasti okraje Brežice, Krško in Litija . . . Slovenci so se morali kratkomalo izseliti do zadnjega človeka in iti po svetu . . .

Mnogo Slovencev iz teh okrajev je med nami v Ameriki. Nič ne dvomimo, da bodo zlasti taki z zanimanjem čitali opis posameznih vasi in krajev, odkoder so morda

sami prišli, ali pa so jih dobro poznali, ko so bili še doma.

Prepričani smo pa tudi, da bodo drugi naši ljudje z enakim zanimanjem čitali te opise slovenskih vasi v starem kraju. Saj se moramo vsi zanimati za vsak košček svoje stare domovine.

Zato bomo prinašali te opise, začeni z brežiškim okrajem, pozneje bomo pa segli v druge kraje, kakor bo nanoslo in bo vzbujalo zanimanje. V zgoraj omenjeni knjigi, ki obsega 715 strani in ima veliko obliko, je vsaka najmanjša slovenska vas popisana. Torej se ni bati, da bi nam materijala prehitro zmanjkalo. Čitajte torej in pazite, kdaj pride na vrsto tista vasica, ki jo vi imenujete s sladko besedo: Moja rojstna vas . . .

Občine in vasi v okraju Brežice.

V Brežiškem okraju je bilo pred okupacijo 17 občin. Bog ve, koliko jih je danes... Tu jih bomo opisovali po abecednem redu.

Občina Artiče.

Imela je 1808 ljudi, 361 hiš, med katerimi je bilo 197 posestnikov, 163 kočarjev, 16 najemnikov. Občina se je razprostirala severno od Brežic in ležala na prehodu iz ravnine v nizko gričevje. Svet namaka več potokov, ki gonijo mline in se stekajo v Savo. Svet je ilovnat, srednje rodovit. Razvito je bilo poljedelstvo, živinoreja in sadjarstvo. Čebelarstvo ni imelo pomena. Kmetijski pridel-

ki so se izvažali največ v Zagreb, deloma na Dolenjsko. Jabolka daleč v tujino.

ARNOVO SELO. — 317 ljudi, 66 hiš, 36 posestnikov, 30 kočarjev, 5 najemnikov. Do mesta Brežice 9 km, do postaje Brežice 7 km. Nadmorska višina 230 m. Vas leži deloma v ravnini ob banovinski cesti Brežice-Zdole, deloma na sosednjem gričevju. Zelo raztresene hiše. Zaselki Mrzlak, Ivanje selo, Rovišče. Kmetijstvo, sadjarstvo in vinogradništvo. Bela in rdeča vina.

ARTIČE. — 210 ljudi, 46 hiš, 22 posestnikov, 24 kočarjev, en najemnik. Do mesta Brežice 7 km, do železnice 5. Župnija v kraju. Šola ustanovljena 1843. Pet oddelkov. Kulturna društva: šolski oder, Sokol Kraljevine Jugoslavije, Pevsko in Gasilno društvo. Tudi sadjarsko in vrtnarsko društvo. Nadmorska višina 217 metrov. Vas leži ob banovinski cesti Videm-Globoko. Vzvišena lega z lepim razgledom po Krškem polju. K vasi spada zaselek Kralovec. Kmetijstvo, razno sadje, belo in rdeče vino. Hrastovi in bukovi gozdovi dajejo drva le za dom.

Župnija Artiče je imela 2021 duš, spadala v dekanijo Videm. Pokopališče. Cerkev Sv. Duha. Prvotna cerkva je stala na starem pokopališču nekoliko niže od sedanje cerkve. Sedanja cerkvena stavba je zidana v letih 1797—1824. Prvotno je bila podružnica videmske matere fare in pozneje župnije

Sromlje. Samostojna je postala 1789. Župna kronika sega nazaj do leta 1787.

DEČNO SELO. — 313 ljudi, 51 hiš, 35 posestnikov, 16 kočarjev, 4 najemniki. Do postaje Brežice 4 km. Župnija Artiče. Nadmorska višina 175 m. Vas leži v ravnini na križišču cest Videm-Globoko in Brežice-Sromlje. K vasi spada zaselek Brezje. Poleg drugih kmetijskih panog kot v okolici je razvito mlinarstvo. Krasne hruške in jabolka. Vas se prvič imenuje že leta 1246 kot last solnograških nadškofov.

DOLENJA VAS. — 288 ljudi, 67 hiš, 30 posestnikov, 37 kočarjev in 2 najemnika. Do postaje Brežice 5 km. Župnija in šola Artiče, 3 km. Gasilno društvo. Nad morjem 164 m. Leži ob vznožju gričevja ob banovinski cesti Videm-Globoko. Zaselek Čela. Kmetijstvo, jabolka, hruške. Vinogradov ni. Podružnična cerkev Marije Pomočnice, zidana 1627, najbrž v spomin na kugo.

GLOGOV BROD. — 118 ljudi, 22 hiš, 14 posestnikov, 7 kočarjev, 1 najemnik. Do postaje v Brežicah 2 in pol kilometra. Župnija Artiče, 3 km. Nad morje 160 m. Leži v ravnini kraj ceste Brežice-Dečno Selo-Sromlje. Kmetijstvo, sadjereja. Vinogradov ni.

GORNJI OBREŽ. — 167 ljudi, 30 hiš, 20 posestnikov, 10 kočarjev. Do postaje v Brežicah 4 km. Župnija in

šola Artiče, 3 km. Kraj leži ob cesti Videm-Brežice 1 km južno. Gospodarstvo kakor v Glogovem Brodu.

SPODNJA POHANCA. — 124 ljudi, 22 hiš, 16 posestnikov, 6 kočarjev, 1 najemnik. Do postaje v Brežicah 1 km in pol. Leži v ravnini na križišču banovinske ceste Videm-Globoko in Brežice-Zdole. Prvič se omenja vas že leta 1246 kot last solnograške nadškofije.

TREBEŽ. — 232 ljudi, 46 hiš, 21 posestnikov, 25 kočarjev. Do postaje Brežice 4 km. Župnija in šola Artiče, 2 km. Nad morjem 180 m. Leži v ravnini kraj banovinske ceste pri Spodnji Pohanci. Gospodarstvo kot v Glogovem Brodu.

ZVERINJAK. — 39 ljudi, 11 hiš, 3 posestniki, 8 kočarjev, 2 najemnika. Do postaje 2 km. Župnija itd. Artiče. Mešan gozd. Trgovanje s kmetijskimi pridelki.

Občina Bizeljsko.

Bizeljsko leži severno od kapelske občine in ima v splošnem dobre prirodne meje. Na vzhodu sega do banovinske meje ob Sotli, na zahodu ga deli potok Dramlja od pišeške občine, proti severu pa sega okoli 10 km daleč na vrh Kunšperka in na sosednje izrastke Orlice. Tu se najbolj izraziti dviga gora Silovec, ki je Bizeljancem zanesljiv vremenski prerok. O tej gori pravi ustno ljudsko izročilo, da je votla in polna vode, ki bo nekoč pri-

drla in poplavila ves kraj. (Naj bi odplavila Nemce!)

Ob Dramlji se vrsti pet vodnih mlinov, ob Sušiskem potoku jih je 8, ob Sotli pa samo na hrvatski strani. Svet je peščen in ilovnat. Izrazito vinogradniška pokrajina. Okoli 400 družin se bavi edino s pridelovanjem vina. Toda pridelek je v raznih letih zelo različen. Odvisi zelo veliko od vremenskih razmer.

Gozd je skoraj napol last bizeljske graščine, zato nekateri domačini nimajo niti drv za kurivo. Nekdaj cvetoča lončarska obrt se je ohranila le v vasi Orešje.

Zanimivo je, da se število ljudi v zadnjih stoletjih ni skoraj nič spremenilo, čeprav je bilo rojstev vedno dosti več nego smrti. Temu je vzrok siromaščina prebivalstva, ki mu je pogosto skoraj

je bila prava "borza dela". Od marca do novembra se je vsako jutro tam zbralo celo število Hrvatov, po kakih sto mož, in so se ponujali za delo.

Kljub revščini so bili Bizeljanci vesele narave in izredno gostoljubni. Vinske-mu prekupcu, tovorniku, so znesli vse na mizo in so ga po starem običaju zlasti pogostili s pečenim puranom. Med narodom so bili še vedno v časteh nekateri stari običaji, na primer jurjevanje in koledništvo.

Bizeljanci so bili v splošnem dobri gospodarstveniki. Mnogi so dovršili mariborsko vinarsko in sadjarsko šolo. Vsako leto je nekaj fantov bilo vpisanih v to šolo. Bizeljsko je tudi znano po velikih slovenskih taborih med svetovno vojno. Tu se je vršil po žalskem taboru 12. maja 1917 velik slovensko-hrvatski tabor z nad 600 udeleženci in je glasno zahteval samostojno jugoslovansko državo.

Poljske žene in mamice, ki so gledale vojski in grozi v obraz. Tudi njim so vstajala vprašanja: ali je mogoče? Videle so, kar mi ne verujemo . . .

Belo vino gre v Zagreb, rdeče pa v Ljubljano in na Gorenjsko ter v Savinjsko dolino. Iz domačih sliv prirejajo "prinele", posušene slive, ki jih prodajajo tudi v tujino.

Poljedelstvo in živinoreja le za domače potrebe. Poleg kokoši redijo tudi purane. Čebelarstvo je neznatno. Nekaj pomena ima ribolov v Sotli, kjer žive ščuke, mre-ne, belice in celo somi. V manjših potokih so raki.

edina hrana koruzni kruh. Zato si išče boljšega obstan-ka v tujini. Največ so se izseljevala dekleta, ki so iskale zaslužka v Zagrebu. Možje so odhajali v številu 50—60 na sezonsko delo v Savinjsko dolino, kjer so pomagali pri obiranju hmelja. Nasprotno so pa zaposlovali Bizeljanci v svojih vinogradih hrvatske delavce iz bližnjih zagorskih krajev. Pri kapeli sv. Florjana v Spodnji Sušici

BIZELJSKA VAS. — 152 ljudi, 27 hiš, 22 posestnikov, 5 kočarjev, 1 najemnik. Do postaje Brežice 22 km. Nad morjem 330 m. Vas leži v severnem delu občine kraj gozda in vinogradov ob banovinski cesti na vzhodno od nje. K vasi spadajo zaselki: Bizeljski grad, Cigonca, Maslarjev breg, Pod gradom, Prekošnica, Ptičnica, Sračjek.

Zgodovinska znamenitost je starodavni bizeljski grad, ki stoji pod Kunšperkom na težko pristopnem griču 389

m nad morjem. Njegova prva znana lastnica je bila blažena Hema iz domače plemiške rodbine Breže-Seliški, ki je imela obsežna posestva v tako zvani Krajini, to je med Bočem, Savo in Sotlo, z več upravnimi središči. Eno teh je bil bizeljski grad. Pred smrtjo okoli leta 1045 je podarila bizeljski grad ženskem samostanu v Krki na Koroškem. Ko je samostan še v istem stoletju prenehal, je dobila Bizeljsko z gradom vred krška škofija, ki je ostala gospodar cela stoletja. Krška škofija je postavljala v ta grad svoje upravitelje, navadno sorodnike grofice Heme.

V dobi kmečkih uporov se je pojavilo puntarsko gibanje tudi med podložniki bizeljske graščine. Bizeljance sta vodila Filip Višer in Peter Župan, rajhenburška podložnika. Takrat je bilo pri Bizeljskem ubitih 50 upornikov, 40 pa ujetih. Kmetje so ustanovili v vinorodnih krajih stare "gorske pravde", ki se na Bizeljskem omenjajo še leta 1654. V zgodovini je bil grad pomemben tudi radi deželskega sodišča, ki je bilo v njem nameščeno. Vislice so stale ob Sotli. Graščina je še popolnoma ohranila značaj starega utrjenega gradu. V njem je kapelica sv. Jeronima iz leta 1623 s starinsko zanimivim oltarjem v baročnem slogu. Zanimivo je okrasje stropa v sobah prvega nadstropja. Drugače pa grad nima posebnih znamenitosti, ker so starinske slike in orožje v teku časa odnesli drugam.

BRAČNA VAS. — 124 ljudi, 21 hiš, 19 posestnikov, 2 kočarja, 1 najemnik. Do postaje Brežice 19 km. Župnija v kraju, sv. Lovrenc na Bizeljskem. Prosvetno društvo. Nad morjem 201 km. Vas leži večinoma v ravnini vrh terase ob Sotli. K vasi spada zaselek Sv. Lovrenc.

Župnija sv. Lovrenca je imela 3775 duš. Pokopališče. Župna cerkev stoji nad vasjo na osamljenem hriščku poleg vinogradov. Krasen razgled. Prvotna cerkev je bila silno stara. Prvič se omenja leta 1545. Bila je majhna cerkva z enim oltarjem. Sedanje cerkev z dvema stranskima kapelama je dal postaviti leta 1725 Tomaž Kaplar. Prvotno je bila podružnica fare sv. Mihaela v Pilštajnu in od 1394 župnije sv. Petra pod Svetimi Gorami. Leta 1461 je bila podrejena ljubljanski škofiji, od 1787 lavatinski. Kljub temu so do zadnjega imeli patronske pravice nad župnijo ljubljanski škofje kot užitniki graščine Gornji Grad. Leta 1787 je bila osamosvojena kot župnija. Imenovala se je "Sv. Lovrenc v Krajini". Okrog cerkve je bilo nekdanje pokopališče. Po 1850 so vso cerkev prenovili. V tej vasi se je rodil l. 1888 dr. Moric Adrian, mediciner in operni pevec na Dunaju.

BREZOVICA. — 316 ljudi, 63 hiš, 53 posestnikov, 10 kočarjev, 2 najemnika. Leži kraj banovinske ceste po gričevju. K vasi spadata zaselka Kokotinjek in Stari dom.

Vinogradništvo in kmetijstvo.

BUKOVJE. — 225 ljudi, 46 hiš, 35 posestnikov, 11 kočarjev, 2 najemnika. Raztresene hiše po gričevju južno od Bizeljske vasi v bližini Sotle. K vasi spadata zaselka Graben in Žalce.

DRAMLJE. — 216 ljudi, 36 hiš, 27 posestnikov, 9 kočarjev, 1 najemnik. Nad morjem 269 metrov. Leži v južnem delu občine na levi strani istoimenskega potoka večinoma na gričevju. Zaselka Kojance in Sv. Duh. Med vinogradi stoji na prijaznem griču cerkev sv. Andreja z lesenim zvonikom. Starodavna cerkev se omenja že 1545. V dobi turških navalov je bila obzidana. Ostanki obzidja so še vidni.

DRENOVEC. — 317 ljudi, 67 hiš, 58 posestnikov, 9 kočarjev, 4 najemniki. Nad morjem 308 m. Leži severno od Bračne vasi po gričih prav do Sotle. Zaselki: Gornja vas, Gornji Drenovec, Lipovec, Trnje. Poleg vinogradov precej sadja. Sredi krasnih vinskih gorica cerkev sv. Antona, ki sega vsaj v 16. stoletje. Zelo priljubljena božja pot za Hrvate. Romanje 17. januarja. Leta 1918 se je porušil cerkveni stolp, ki ga pa niso nazaj postavili.

GORNJA SUŠICA. — 485 ljudi, 114 hiš, 99 posestnikov, 15 kočarjev, 9 najemnikov. Narodna šola v kraju, ustanovljena 1790, 6 oddelkov. Cela vrsta društev v va-

si. Tudi zdravnika je imela svojega. Leži med banovinsko cesto in potokom Dramlja. Zelo raztresene hiše po gričevju. Zaselki: Boršt, Gradišče, Janeževa gorica, Nimnik, Sv. Vid, Sušica, Vrhovnica. Poleg drugih poljedelskih panog tudi čebelarstvo. Sredi slovityh Janeževih goric podružnična cerkev sv. Vida s krasnim razgledom tja po hrvatskem Zagorju in do Gorjancev. Istotako obzidana v turških časih.

GREGOVCE. — 156 ljudi, 31 hiš, 20 posestnikov, 11 kočarjev, 2 najemnika. Vinogradov ni v kraju, imeli so jih pa vaščani drugje. Vas leži v ravnini ob Sotli.

NOVA VAS. — 117 ljudi, 19 hiš, 16 posestnikov, 3 kočarji, 2 najemnika. Leži v ravnini ob Sušičkem potoku ob izlivu v Sotlo. V zgodovini se omenja prvič leta 1404.

OREŠJE. — 400 ljudi, 88 hiš, 74 posestnikov, 14 kočarjev, 3 najemniki. Šola v kraju, ustanovljena 1880, 1 oddelek. Več kulturnih društev. Vas leži na severni strani občine pod Silovcem. Zaselki: Bahor, Gaberk, Hrastje, Kozja peč, Kupce, Ledina Rupe, ševce. V Grabnu. Kraj vinogradov stoji cerkev Marije Magdalene, ki je zelo stara, pa se prvič omenja šele 1545. Sedanja stavba je najbrž iz leta 1653. V letih 1895—1900 so ji prizidali zvonik. Pri cerkvi je pokopališče.

SPODNJA SUŠICA.—177

ljudi, 38 hiš, 31 posestnikov, 7 kočarjev, 6 najemnikov. Vas leži v sredini Bizeljskega potoka. Zaselki: Gradišče, Zaklen, Župjek.

STARA VAS. — 450 ljudi, 91 hiš, 80 posestnikov, 11 kočarjev, 6 najemnikov. Vas ima svojo šolo, ustanovljeno 1904, 3 oddelki. Več kulturnih društev je bilo v vasi. Hiše so raztresene ob banovinski cesti in zapadno od nje po gričevju. Avtobusna zveza z Brežicami. Zaselki: Črešnovec, Koče in Podvoj. Kmetijstvo kakor po sosednih vaseh.

VITNA VAS. — 182 ljudi, 37 hiš, 26 posestnikov, 11 kočarjev. Raztresene hiše po gričevju med vasjo Dramlja in banovinsko cesto severno od Dramlje. Na griču nad potokom stoji zelo stara cerkev Sv. Duha, ki se pa tudi omenja prvič šele leta 1545. V dobi turških napadov je imela taborišče okoli sebe, čigar ostanki se še vidijo.

REV. CIRIL ZUPAN — 80-LETNIK

Rev. K. Zakrajšek

Starosta slovenske ameriške duhovščine, Rev. Ciril Zupan O.S.B., slovenski vpo-kojeni župnik v Pueblo, Colorado, je praznoval letos ti-

ho in neopaženo svojo osemdesetletnico rojstva. Kakor je bilo tiho in skromno celo njegovo življenje, taka je bila tudi njegova osemdesetletnica, tiha in skromna, komaj opažena.

Je pa ta njegova osemdesetletnica za vso ameriško Slovenijo tako velik dogodek, da ga tudi "Ave Maria" ne sme prezreti. Osebnost, zlasti pa delo Fathra Cirila za ameriško Slovenijo, je bilo toliko, da mu je dolžna veliko hvaležnost ne samo Pueblska naselbina, temveč cela ameriška Slovenija, pa tudi celokupen slovenski narod. Takih mož, kakor je Rev. Ciril Zupan, nimamo veliko.

Rev. Ciril Zupan se je rodil na Gorenjskem v župniji Predosle kot sin poštenega in vernega slovenskega gorenjskega kmeta. Ko je njegov oče spoznal duhovne zmožnosti svojega sina, ga je poslal v Ljubljano v šole, da bi postal duhovnik. Tu je končal svoje gimnazijske študije.

Kot devetnajst leten dijak pa je začutil v sebi božji klic, da bi šel v Ameriko in se tu posvetil kot duhovnik svojemu narodu in skrbel za njegove izseljence.

Prav tista leta se je že začela pojavljati med slovenskim narodom takozvana izseljenska bolezen, ki nam je naše slovensko narodno telo tako zelo oslabela, ker so ravno najbolj zdravi in močni ljudje, sama nadebudna mladina, sama najbolj zdrava in krepka narodna kri, odhajali v tujino iskat si boljšega kruha, kakor ga jim je

pa nudila Slovanom sovražna Avstrija. Veliko jih je šlo, katerim pravzaprav ni bilo potreba. Največ jih je pognala po svetu revščina in pomanjkanje. Avstrijska vlada je pehala namenoma slovenskega kmeta v vedno večjo revščino. Vedno več gruntov je prišlo na boben. Zlasti slabe so bile gospodarske razmere v zapuščeni Beli krajini. Zato je začela zlasti Bela krajina krvaveti najprej. In ko so začeli prvi izseljenci iz Amerike pošiljati domov svoje dolarje, in to v lepih svotah, so se začele dvigati vedno večje in večje trume naših ljudi in so hiteli v "zlatoto" Ameriko po dolarje.

Slovenski narod je takrat zelo grešil nad svojimi izseljenci. Tisoče in tisoče je gledal odhajati leto za letom, pa se vodilni krogi niso nič vprašali: kaj bo s temi množicami v tujini? Ne poznajo ne jezika, ne razmer. Kdo bo za nje versko poskrbel, da se ne izgube versko in moralno? Lahko so vedeli, da v Ameriki ne zna noben duhovnik slovensko. Kako naj ga ljudstvo razume, in kako naj on razume ljudstvo drugače? Domovina takrat je mislila samo na to, kako bi dobila iz Amerike čim največ dolarjev. Zato za svoje izseljenstvo ni poskrbela.

Edini, ki se je usmilil svojega naroda v tujini, je bil slovenski njegov duhovnik, so bili slovenski idealni dijaki, ki so želeli postati duhovniki. Ti so začeli odhajati v Ameriko, da se tu posvetijo verski skrbi svojega naroda. Da, kaj bi bilo z ameri-

škimi Slovenci, ko bi se jih ti ne usmilili? Že tako je bilo slabo za nje v verskem oziru, kaj bi bilo brez njih? Slovenski duhovniki so jim ustanovili prve podporne organizacije in jednote, ustanovili prvi list, slovenske župnije, šole, dvorane. S tem so pa dali podlago za vse drugo narodno in versko delo v ameriški Sloveniji.

In med prvimi temi idealnimi slovenskimi dijaki, ki so prišli sem kot dijaki, tu postali duhovniki in se potem popolnoma dali svojemu narodu kot njegovi verski voditelji, je bil Rev. Ciril Zupan OSB., letošnji osemdesetletnik. Odšel je iz domovine l. 1881, toraj pred 63. leti. Tu je stopil v red sv. Benedikta v opatiji St. John v Collegeville, Minn. Tu je končal svoje duhovske študije in bil 24. oktobra 1886 posvečen v duhovnika, toraj ravno na praznik zaščitnika in patrona katoliških izseljencev, sv. Rafaela. V red je stopil zato, da bi se kot redovnik lažje popolnoma posvetil samo Bogu in narodu.

Takoj po novi maši so ga predstojniki poslali na mešano župnijo, kjer je bilo največ slovenskih farmarjev, v Krain Town, kjer je ostal osem let.

L. 1892 je prišel za en mesec v Pueblo, da je duhovno obnovil versko življenje med pueblskimi Slovenci. Toda že s prvim svojim nastopom v Pueblo si je Father Ciril pridobil srca Pueblčanov tako, da niso prenehali prositi očete benediktine, ki so oskrbovali večino Pueblskih župnij,

da bi jim zastalno poslali P. Cirila za župnika. Prosili in prosili so opata v Minnesoti za to. Slovenska naselbina je med tem časom tudi vedno bolj napredovala in se množila. Tako se je kazala tudi vedno večja potreba po slovenskem stalnem duhovniku. V veliki večini so se tu naseljevali Belokranjci. Ti se pa niso dali tako hitro zaslepiti raznim protiverskim slovenskim agitatorjem in hujskačem. Ostali so zvesti veri svojih očetov in taki so hoteli tudi ostati, tako tudi vzgojiti svojo mladino. Tako so slednjič tudi cerkveni predstojniki spoznali, da morajo oskrbeti naselbino s slovenskim duhovnikom, in Rev. Ciril Zupan je bil poslan v Pueblo za župnika leta 1894, in ustanovil najprej mešano župnijo Matere božje, za Slovence, Slovake in Nemce. Že leta 1895 so položili slovesno ogelni kamen za sedanjo cerkev Matere božje. Kmalu je ustanovil tudi farno slovensko šolo, katero so sprejele v svoje vodstvo sestre reda sv. Benedikta, med katerimi je imel Father Ciril dve rodni sestri. Tako je šola dobila takoj tudi slovenske učiteljice in vzgojiteljice, kar se danes zelo pozna na tukajšnji mladini. Slovaki in Nemci so se kmalu ločili od skupne župnije in si ustanovili lastne župnije in župnija Matere božje je postala samo slovenska.

Štiriinštirideset let, dolgih let, je tako Rev. Ciril Zupan že duhovni oče pueblskih Slovencev. Namenoma povdarjam "oče". Oče namreč

bi ne mogel s toliko ljubeznijo in s toliko skrbjo delati za blagor svojih otrok, kakor je Father Ciril delal za svoje farane. Že po svoji naravi je ves srčno dober in blag značaj, da ga mora vzljubiti vsakdo, ki pride z njim le malo v dotiko. S to srčno dobroto in milino je vsikdar vodil svojo župnijo vsa leta od vspeha do vspeha, do današnjega razvoja. Tako se je mirno in brez vseh pretresljajev razvijala njegova župnija do danes, da je sedaj najbrže ena izmed najbolje urejenih slovenskih župnij v Ameriki. Tu vlada sloga in edinost, ker se je versko življenje po šoli pa tudi slovenski duh bujno razvijal. Naselbina je še danes procvitajoča naselbina, da smo vsi Slovenci ponosni na njo. — Vse delo Fathra Cirila.

Father Ciril si je znal vzgojiti tudi celo vrsto slovenske duhovske mladine v redu sv. Benedikta. Nekako šest jih je sedaj že v opatiji Canon City.

Vse to pa razloži, zakaj se v Pueblo slovensko brezverstvo, zlasti slovensko sovražstvo do vsega božjega, ni nikdar moglo ukoreniniti. So tudi tu odpadniki, kakor povsodi. Toda v splošnem pa ima slovenska naselbina v Pueblo čast pristne, verne, slov. naselbine.

Če povem, da ga danes kot starčka, utrujenega in osivelega, vsa naselbina ljubi in spoštuje, povem nekaj, kar se samo ob sebi razume . . .

Rev. Ciril Zupan je pa ostal ves čas tudi navdušen Slovenec. Svoj narod ljubi s

celo svojo gorenjsko dušo. Nikdar se ni zaprl samo v svoje župnišče, se ni zadovoljil samo z delom in skrbjo za svojo naselbino. Ohranil je v sebi živo zavest slovenske skupnosti. Zato je pazno sledil vsemu življenju in razvoju ameriške Slovenije kot celote in ji tudi dal vso svojo ljubezen, vso svojo pomoč in sodelovanje, kjer in kadar je le mogel. Nobene žrtve se ni ustrašil za njo. Zato ga najdemo pri vseh katoliških slovenskih pokretnih, akcijah in podjetjih med prvimi, ki se jim je pridružil, prinesel za nje svojo žrtev, pa tudi svoje dejavno sodelovanje.

Prav dobro se še spominjam, in v starih zapisnikih in listih, ki so dobro spravljene v Ljubljani, je zapisano, da je bil Rev. Ciril Zupan med prvimi, ki je l. 1909 pristopil k Družbi sv. Rafaela v New Yorku. Med prvimi je bil, ki je poslal svojo naročnino na novi nabožnik "Ave Maria" in mu ostal zvest naročnik vsa leta do danes, zvest dobrotnik, pa tudi zvest sotrudnik, več let celo njegov zastopnik. Tudi v težkih časih bojev proti listu od desne in leve mu je ostal zvest. Ko smo ustanavljali slovensko kat. tiskarno, takrat kot "Ave Maria Press", je bil on med prvimi podporniki. Ko smo ustanovili "Slogo", pozneje "Edinost" je bil on med prvimi naročniki in zvestimi dopisniki. Za Kalendar "Ave Maria" je vsako leto pošiljal marljivo svoja letna poročila o napredku in razvoju svoje župnije in naselbine in tako ohranil zgo-

dovini dragocene drobce zgodovine ameriške Slovenije.

Danes je osemdesetletnik, še zdrav in čil, mladeniško čil in delaven, kakor je bil vse svoje življenje. Še danes je priden kor mravlja in si ne da počitka. Izročil je sicer vodstvo župnije mlajšim močem, svojemu duhovnemu sinu, Rev. Antonu Rojcu OSB, vendar pa ne miruje in vsa župnija se vodi še danes pod njegovim vrhovnim izkušnim vodstvom.

Po vsem tem prav dobro vem, da govorim iz srca ne samo pueblskih Slovencev, temveč iz srca cele ameriške Slovenije, da, še več, iz srca vsega slovenskega celokupnega naroda tukaj in doma, če se mu sedaj ob njegovi osemdesetletnici iskreno zahvaljujem za vse njegovo veliko delo 61 let v slovenskem vinogradu Gospodovem za Boga in za narod. Naj ga dobri Bog ohrani zdravega in čilega še do skrajnih let človeškega življenja!

NOVOMAŠNIK: REV. RUDOLF FLAJNIK O. C.

V pittsburški slovenski cerkvi se bo v nedeljo 7. junija oglasila prva Glorija. Zapel jo bo sebi in svojim rojakom v duhovno veselje Father Rudolf Flajnik, karme-

čan. Gospod novomašnik je velik prijatelj našega lista in je že sam pisal vanj v teku svojih študijskih let, odslej bo pa gotovo še večkrat. Zato mu naš list prav iskreno čestita na njegovi novomašniški Gloriji in zraven želi povedati vsem naročnikom in čitateljem, kdo je ta mladi mož.

Rodil se je v Pittsburghu, Pa., dne 24. oktobra 1917. Mati Barbara mu še živi in noč in dan sanja o novi maši. Oče je umrl že pred 14 leti in bo iz nebes gledal sinovo novo mašo. Brata Peter in šte-

fan se tudi pripravljata na novo mašo, posebno se pa gleštajo za novo mašo štiri sestre: Barbara, Ana, Roža in Marička. Iz tega vidite, da je Flajnikova družina ena tistih, kot jih je nekdanj bilo toliko med Slovenci, ki so otroke imele za božji dar, ne pa za en odveč!

Novomašnik je seveda hodil najprej v ljudsko šolo in je zavil kar na 57. cesto v šolo Marije Vnebovzete. Ko so mu tam dali izpustnico, jo je mahnil h karmeličanom v Niagara Falls in takrat je bilo že zapisano v zvezdah, da bo ta pot vodila in privedla pred oltar. Leta 1935 je postal karmeličan, 1939 se je pa zavezal s slovesnimi obljubami, da bo ta reč držala do smrti.

Ko je dozorel do višjih študij, so ga predstojniki poslali v Washington na Katoliško univerzo. Tam je ostal do dne svoje ordinacije 28. maja 1942. V mašnika ga je posvetil Most Rev. Joseph M. Corridan v božjepotni cerkvi Brezmadežnega Spočetja v Washingtonu.

Tako je potekalo dosedanje življenje našega novomašnika. Kako bo nadalje, to ve zaenkrat le gospod Bog. Le to še lahko povemo, da bo nova maša v nedeljo 7. junija prav lepa slovesnost. Da bo res, boste brez dvoma čitali v kakem listu. In o Fatheru Rudolfu boste prav gotovo še mnogo slišali in tudi čitali, za kaj mladi mož je vnet Slovenec in se ne bo nehal udeleževati v slovenskem svetu, pa naj ga magari predstojniki pošljejo na

konec sveta. Saj se rad pohvali s tem, da je prejel zakrament svete birmе iz rok škofa Jegliča, ki je ravno pravi čas prišel v Ameriko pogledat, da je skočil naš sedanji novomašnik k njegovi birmi. Kot katoličan je ta-

Dva slovenska benediktinca zapela novo mašo.

Lepemu številu slovenskih duhovnikov iz reda sv. Benedikta je red pridružil dva nova slovenska sinova.

V Clevelandu je pri sv. Vidu zapel svojo prvo glorijo P. Bonaventura Bondi, sin ugledne družine Lavrencija Bondi. Zapel jo je zadnjo nedeljo v maju.

V Denverju, Colo. je 24. maja imel prvo sveto daritev P. Stefan Suštarsich, iz družine Jožefa Suštarsich.

Obema svečnikom tudi naši bravci žele: na mnoga leta v vinogradu Gospodovem.

Sin slovenskih staršev postal doktor modroslovja.

Na Washingtonski univerzi je pretečeni mesec dosegel čast doktorata P. Ciril Šircel iz poznane in dobre družine Širclove v Sheboyganu. Omenjeni je član komisarijata slovenskih frančiškanov v Lemontu.

Čestitamo, p. Ciril.

krat od škofa Jegliča prejel Svetega Duha, kot Slovenec pa — slovenskega duha! Nič ne dvomimo, da bosta oba ostala z njim do smrti.

Še enkrat: Najiskrenejše čestitke in na mnoga duhovniška in slovenska leta!

Vpr.: Odkod pride duša otrokova, ko spočne mati v svojem telesu? Ali bi ne mogla priti od staršev?

Odg.: Človeška duša more priti le od Boga. Duša je duševna stvar, torej ne more priti od kake materialne ali telesne stvari. Ne more priti od duš staršev kot košček njih duš, kajti duša se ne more deliti v koščke; duh ali duša je enostavno bitje. Duše staršev ne morejo ustvariti nove duše; le Bog ima moč ustvarjenja. Starši pripravijo le telo otrokovo, dušo pa ustvari in udihne v tisto telo Bog sam.

Vpr.: Kaj je junaško dejanje ljubezni?

Odg.: Z junaškim dejanjem ljubezni daruje človek Bogu za duše v vicah vsa zadostilna dela (namreč, dobra dela, ki zadostujejo za greh), ki jih stori v svojem življenju, in tudi vse molitve in vsa dobra dela, ki se bodo zanj opravila po njegovi smrti. Pobožne duše navadno darujejo vse to po Mariji, da naj ona sama deli vse med duše v vicah po svoji volji. To dejanje se imenuje junaško dejanje, ker je človek pripravljen pretrpeti vse muke v vicah brez pomoči od vernikov na zemlji, samo da ne bo treba drugim ubogim dušam toliko trpeti. To dejanje ni obljuba in tudi ne veže pod grehom. Se lahko stori le z dejanjem volje brez kakih besed ali molitev in istotako se lahko preklic, kadar človek hoče.

Vpr.: Pred mnogimi leti je neki oče preklel svojega sina in obenem izrazil željo, da bi sin moral trpeti iste nadloge, kakor jih je on sam moral prestati. Fant je zdaj že odrasel in res trpi vse, kar je njegov oče moral trpeti. Ali je Bog dopustil, da se je kletev spolnila?

Odg.: Če bi Bog dopuščal, da bi se kletve spolnjevale, bi bil res pekel na zemlji. Neumno je misliti, da bi Bog kaj takega dopuščal. Sin najbrž živi v istih okolščinah, v katerih je oče živel, in zato ima iste nadloge. Ali pa če ima kake dolgotrajne bolezni, je lahko podedoval od očeta dovzetnost do istih bolezni, katere je imel oče. Bog seveda dopusti vse nadloge in muke, ampak ne zato, ker jih kdo iz hudobije želi svojemu bližnjemu.

Vpr.: Neki mož je krstil umirajoče dete, ampak mu je pozabil dati ime. Ali je bil krst zato neveljaven?

Odg.: Krst je bil veljaven. Ime ni potrebno za veljavo krsta.

Vpr.: Ali je več Judov kot katoličanov v Združenih državah?

Odg.: V Združenih državah je več katoličanov kot Judov na celem svetu. Judov je približno 5 milijonov v Združenih državah, na celem svetu pa okoli 16 milijonov. Katoličanov v Združenih državah je nad 22 milijonov.

Vpr.: Katera je največja skrivnost katoliške vere?

Odg.: Brez dvoma je največja skrivnost o sv. Trojici, kako namreč so tri Osebe božje v enem in istem Bogu. Ta skrivnost popolnoma presega razumevanje človeškega uma. Druge skrivnosti tej podobne so skrivnost učlovečenja Sinu božjega in skrivnost presv. Evharistije.

Vpr.: Ali obsoja katoliška Cerkev vsa tajna društva?

Odg.: Katoliška Cerkev ne obsoja tajnih društev samo zato, ker imajo nekatera tajna opravila. Vsako društvo sme imeti svoje tajnosti. Cerkev pa obsoja vsa taka društva, ki tajno delujejo proti veri ali npravnosti, ali pa tudi proti državi. Tako je n. pr. društvo framaŝonov.

Vpr.: Ali sme katoliški gospodar imeti v svoji službi framaŝona?

Odg.: Sme, če ni nobene nevarnosti, da bi mu framaŝon

son izpodkopaval vero ali ga drugače vodil v greh. Saj je lahko framason brez vsakega sovražstva proti katoliški veri; pa četudi sovraži katoličane, sme katoliški gospodar "dobro storiti tistim, ki nas sovražijo."

Vpr.: Ali so se katoličani kdaj javno spovedovali?

Odg.: V prvih stoletjih je bila navada, da so se vsi kar javno spovedovali. Kateri so hoteli, so smeli tudi svoje skrivne grehe javno povedati; vendar so smeli tudi tajno povedati svoje tajne grehe. Ta navada je trajala nekaj stoletij in potem so jo odpravili. Je bilo pretežno vernikom javno se spovedati, saj je še tajna spoved težka. Zraven tega pa je nastalo veliko pohujšanje, kadar je kak ugleden vernik razodel javno svoje skrivne grehe. Polagoma je prišlo do tega, da so samo tajno spoved dovolili, kakor jo imamo danes.

Vpr.: Katoliški mladenič se oženi z nekatoliško mladenko pred nekatoliškim ministrom in pozneje dobi razporoko. Ali sme zdaj vzeti katoliško ženo, če obljubi zanaprej živeti po katoliški veri in spolnjevati vse dolžnosti svoje vere?

Odg.: V tem slučaju, če je vse kakor praviš, je bila prva poroka gotovo neveljavna. Katoličani so dolžni se poročiti pred duhovnikom, četudi je mešan zakon, in poroka pred nekatoliškim ministrom je neveljavna. Tak

slučaj pa se mora vedno predložiti pred škofa, da bo on sodil, kaj je storiti. Mož pa seveda mora dokazati, da je vse res, kar pravi. Če bo škof določil, da je bila prva poroka neveljavna, se bo smel mož oženiti s katoliško ženo.

Vpr.: Zakaj ne dovoli katoliška Cerkev svojim vernikom, da bi prisostvovali nekatoliškim cerkvenim obredom? Ali bi ne bilo znamenje prijateljstva, če bi včasih šli v nekatoliške cerkve?

Odg.: Cerkev strogo prepove vernikom udeleževanje v nekatoliških verskih obredih, ker bi bilo to udeleževanje v napačnem božjem češčenju. Vsaka religija ni pred Bogom enaka. Bog je nam dal edino pravo vero in On zahteva; da Ga častimo edinole po tisti veri. Vsaka nekatoliška vera je po človeku ustanovljena in torej ni od Boga. Zraven tega pa bi bili dobri katoličani pohujšani, ako bi videli druge katoličane udeleževati se nekatoliških verskih obredov. Tisti pa, ki bi bili omahljivi v veri, bi lažje odpadli od vere, ko bi videli kaj takega. Seveda moramo biti nekatoličanom prijazni in prijateljski, toda ne moremo odobravati njihove krive nauke. Ljubiti moramo bližnjega, vendar ne smemo ljubiti njegove napake.

Cerkev dovoli, da smejo katoličani biti pričujoči v nekatoliških cerkvah za pogrebe, poroke, itd., toda nobenih verskih obredov se ne smejo udeležiti v takih slu-

čajih. To pa dovoli samo, kadar ni nevarnosti, da bi katoličan odpadel od vere, ali postal mlačen in brezbrizen v svoji veri, in kadar ni nobenega pohujšanja.

Z vsem tem se lahko vidi, kako katoliška Cerkev ceni dragocen zaklad edine prave vere, ki ga ji je Bog izročil, in kako je skrbljiva, da ne bi kakšen vernik zavrgel ta zaklad ali ga zanemarjal.

OKROGLE

Slavni angleški igralec Kean je nekoč igral v Rihardu III. naslovno vlogo. Znameniti igralec si je nakopal sovražstvo neke skupine ljudi, ki so sklenili, da se bodo maščevali, in sicer s tem, da si bodo kar med uprizoritvijo privoščili in ga osmešili. Kean je nekega večera ves obupan tekal po odru sem in tja in klical:

"Konja! Konja sem! Kraljestvo dam za konja!"

Tedaj pa se je nenadno oglasil nekdo z balkona:

"Oprostite, gospod Kean, kaj bi tudi osel zadoščal?"

Brez obotavljanja je Kean zaklical:

"Da, hvala lepa, dragi gospod. Kar pridite sem dol!"

Neukrotljiv smeh je zadel po prepolni dvorani — toda že v naslednjem trenutku je Kean spet s svojo izvrstno giro pritegnil gledalce v resno dogajanje na odru in medklic o oslu je bil kaj brž pozabljen. Le nepoklicani nestrpnost je sedel na svojem prostoru kot mokra miš.

IZ ZAPISNIKA KANADSKE SLOVENKE

(Nadaljevanje.)

ZADNJIČ nisem mogla nič več pisati. Materino oko je bilo tako živo na meni, da me je popolnoma zmedlo. Nisem ga mogla vzdržati. Pero mi je zdrknilo iz rok in bridko sem zajokala. Toliko je še ostalo v meni kontrole nad sabo, da sem se čez nekaj hipov vprašala: Zakaj prav za prav jokam? Saj na vse zadnje nisem tako izgubljen, da bi mi materino oko ne smelo pogledati v najbolj notranji kotiček duše. Toda ta misel ni prinesla kar nič olajšanja. Jokala sem in jokala, da bi se mi skoraj stopilo srce. Le sama sebi si upam priznati, da sem jokala in da mi je bilo neskončno hudo. Ali je bilo res samo materino oko . . . ?

Nocoj sem prebrala pisanje onega večera in nenadoma mi je postalo čudno lahko pri srcu. Dolgo sem bila odlašala in nisem vzela v roke svojih lastnih vrstic. Bala sem se, da mi bo branje o materinem očesu spet udarilo v dušo. Trepetala sem pred mislijo, da bo tisto oko spet prineslo tesnobo, ki se bo le v novem plaču mogla razpustiti. Pa se je zgodilo prav nasprotno in nocoj mi poje duša ob misli na mater. Čudovito mi je odleglo. Preračunaj, človek, samega sebe, če ti je dano!

Vidim, da ni treba večje uganke na svetu, kot je človek samemu sebi uganka. In danes mi je, da bi pisala brez konca in kraja. Sama zase, le za razrešitev uganke v svoji lastni globini. Morda mi na vse zadnje tole pisanje pomaga, da bom nekoč našla samo sebe, kdo ve?

Da, še bom pisala!

Kako je že bilo naprej od takrat, ko je oče pisal, da sem se gotovo spridila v mestu?

Da, tista beseda me je trdo prijela. In sem začutila v sebi potrebo, da dokažem očetu: Nisi zadel! Dekle se je malo po

mestnih navadah vrgla, pa sprijena ni! Pojdem za njim v tujino in mu prav tam v tuji hiši dokažem. Naj le pošlje tiste stotake. Mati je jokala in tako zagonetno pogledovala, pa ni nič odločnega rekla. Videla sem, da se sama v sebi bori. Bala se je za mojo mladost, pa mi je tudi pritrjevala. Včasih je zvenelo boj iz njenih oči ko iz njenih besed: Prav bi bilo, če bi domač človek pogledal za njim in od blizu poizvedel, kako prav za prav človek v tujini živi. Tako daleč je oče in kdo ve, kako je z njim in okoli njega

Pa je spet ugovarjalo v materino misel: Ali je zrelo dekle, da jo pošiljam na tako poslanstvo? Kaj more ona s svojimi sedemnajstimi leti?

Tako se je mati borila in jaz sem vedela, da se bori, pa ni bil le njen boj. Vedela sem, da ničesar ne razumem s svojimi sedemnajstimi leti in mati mi ni nikoli rekla, da nič ne razumem. Pa sem vseeno skoraj vse razumela in mati je razumela mene. Čudno je, kako sem dobro vedela, kaj je v materinih mislih, in sem čutila, da bi bila vsaka njena misel v meni, če bi bila jaz mati namesto nje. Od tistikrat sem že precej doživela in videla na svoje oči. Saj ni bilo drugače mogoče, materine misli so morale biti take, kot so bile . . .

Ko se je vleklo vprašanje odhoda v dolgem pričakovanju, so mi bile včasih tako strašne materine oči. Iz mojih je kričalo vprašanje: Če dekleta ne vleče v tujino prav tisto, kar sebi in meni taji . . . ?

Ničesar si nisem tajila, tudi materi ne. Pa je vendar imelo prav njeno vprašanje, ki ga ni povila v besede, le v očeh sem ga brala. In potem sem ga takoj brala v dnu svojega lastnega srca. In sem se spraševala: Ali si končno vendar le zares spridena stvar? Po odgovor mi je šel pogled v materino oko, pa sem tam mesto odgovora brala le podvojeno vprašanje . . .

Vse tiste dni in noči sem bila med dvema ognjema. Kako naj očetu dokažem, da se moti nad mano s tisto ostro besedo, če ostanem doma? In kako naj dokažem materi, da sem ostala človek po njeni podobi, če se odtrgam in pojdem? Ob desni in levi mi

je gorel goreči grm, ki ni hotel do konca zgoreti. Morala sem si pomagati na zvit način, po ovinkih.

Zbežala sem z mislijo pred očetom in materjo in sem se vdala čustvovanju in užitkom potovanja. Pojdem v tuji svet! Tako velik in tako čudovit! Prevzelo me je. Nabrala sem si knjig, ki govore o tujih deželah, in sem poželjivo srkala vase, kar je bilo pisano tam. Nalašč sem se silila, da zaplavam v čarobnost tujine. S silo sem si dopovedovala, da so zame premalenkostne razmere doma, da je treba moji nogi stopiti daleč čez domači prag. S pomilovanjem sem pogedovala na tovarišice, ki jim ni dano kot je dano meni, da samo v žep sežem, pa privlečem na dan ključ, da si ž njim odprem pol sveta z vsemi njegovimi čari . . .

Tako so tekli tedni in bila sem notranje pripravljena na slovo, ko je bilo tudi drugače vse urejeno. Denar od očeta je tudi pravočasno prišel. Vse sama lepota, le tega nisem vedela — in prav je, da nisem — da si je oče stotake izposodil . . .

Šla sem in po dobrih dveh tednih sem stala pred njim.

— — —

Oče me je sprejel z začudenjem in vidno zadrego. Ne vem, če ga je tako iznenadila moja podoba, ali le slika njegovega lastnega življenja, ki jo je nenadoma bolj živo zagledal v moji navzočnosti. Menda si ni bil predstavljal, da sem bila zdaj vse več ko otrok. Ali je res mislil, da sem taka, kot me je bil videl doma pred nekoliko leti?

Ni našel primerne besede. Tipal je za izrazi, pa jih je sproti odganjal z zamahom roke. Pogledoval me je kot veliko uganko, pa ni vame upiral oči. Iz kota in od okna je pretrgano snemal poglede, da jih je meni dajal. Toda sproti jih je spet strgal od mene in begal ž njimi nazaj v kot in skoz okno. Čuden je bil in koj prvih pet minut se me je lotila bojazen pred njim.

Živel je z žensko, ki mu je bila za gospodinjo. Po ukrajinsko je lomila našo besedo. Tudi ona me je tako čudno pogledovala.

Še nekaj drugih izseljencev je bilo na

stanovanju in hrani pri Ukrajinki. Zakaj le so vsi po vrsti tako tuje gledali vame? Vsem je bilo nekaj v očeh, da nisem mogla zdržati. Zdelo se mi je, da ni enega vmes, ki bi mi dal pogled, kot sem jih bila vajena z doma. Oddahnila sem se šele, ko mi je Ukrajinka pokazala sobo. Samo zame je bila ta soba in za njo sem dala prvo zahvalo Bogu, odkar sem stopila iz domačije v tujino. Takoj sem vedela, da bo le v sobi zame resnično življenje. Le tam sem se čutila samo in sem vedela, da bom le takrat brez zadrege, kadar bom v svoji sobi zaprta.

Rekli so mi, naj takoj začnem hoditi v šolo. Radi angleščine, so pojasnjevali. Odrešilno je puhnilo vame. In sem res postala šolarica vse od začetka. Angleščina ni napravljala nikakih težav. Kmalu sem spoznala, da bom v letu dni govorila nov jezik. Kaj bo potem, si nisem razbijala glavo. Tudi drugi niso nič namigavali. Bilo je, kakor da vse drugo pride samo od sebe.

Z očetom sva si ostala tujca kot sva si bila prvi dan. Morda je imel voljo in si je skušal vzeti časa, da bi se bavil z mano. Morda, pravim, ne vem. Če je tudi hotel tako, posrečilo se mu ni. Kako bi z mano, ni vedel.

Neznano me je obšlo, ko sem nehote zapazila, da ni le Ukrajinka gospodar v hiši. Nekoč je prišel agent, ko ni bilo očeta doma, in je govoril z Ukrajinko, kakor da je moj oče gospodar in njen mož. Bilo je blizu nekaj drugih stanovalcev, pa se nikomur ni čudno zdelo. Meni se je sprva zdelo neskončno smešno in sem iskala okoli, da bi se kdo z mano nasmehnil. Ko sem videla, da se vsi modro drže, mi je postajalo neznano pri srcu. Zbežala sem v sobo in si zakrila oči. Potem sem si zamašila tudi ušesa. Celó misli sem skrivala sama pred sabo.

— — —

Po desetih mesecih mi je oče opomnil, da bo treba iskati dela. Saj moram najprej povrniti, kar je zapravil za mojo pot. Razumela sem in bilo mi je popolnoma jasno. Če bi mi bil to prve tedne povedal, bi me

zbolelo v srce. Zdaj sem že vedela, da v tujini oče ni oče kot smo to razumeli doma. V tujini velja: Vsak zase! Tudi oče in hči sta le dva človeka, ki si stojita nasproti kot kupčevalca na sejmu. Če ti dobro kupiš, tudi jaz vem, da se je izplačalo iti na sejem.

Z Ukrajinko sva se menili, kako bi se delo dobilo. Kakšen bo zaslužek, kako dolge so delavne ure, kako še vse ostale reči. Menda zato, ker je bila pač ženska, sem se mogla le z njo pomeniti. Kolikorkrat sva bili v kuhinji sami, je bil dosti lahek pogovor. Čeprav sem čutila, da se mi ženska gnusi, me je vendar vleklo le k njej. Kadar je bilo treba s kom drugim besede, je vselej ona nekako posredovala. Tudi med očetom in menoj je največkrat ona prenašala pošte.

Ko sva govorili o delu in zaslužku, mi je zaupno in pridušeno razodela, da bi eden naših stanovalcev rad prevzel mojo obveznost napram očetu, če bi mu jaz hotela žena postati. Le besedo naj mu dam, le rada naj ga imam, vse drugo bo sam spravil v red . . . Povedala je, kateri se je vame zagledal, pa sem tako površno poslušala, da še danes ne vem ne njegovega imena ne njegove postave. Po mojem mnenju so bili vsi po vrsti petnajst do dvajset let starejši od mene . . .

Sicer pa — možitev je bila silno daleč od mojih najskrivnejših misli. Zakonski stan mi je bil popolnoma tuj svet. Le zelo zelo od daleč sem včasih pogledala vanj, le mimogrede in s takim strahom, kot človek pogleda v shrambe, ki hranijo v sebi prečudno svete reči.

Ko mi je Ukrajinka tisto govorila, mi je bilo, kot da sem se pogreznila v mrzli tolmun. Komaj se zmogla, da sem jo z očesom opomnila, naj preneha s tem govorjenjem. In potem je postalo neznosno. Kesala sem se, da sem ji tudi le za hip pogledala naravnost v oko. Saj je gorel v njem strahoten plamen, da me je vrglo daleč od nje. Prišlo mi je na misel, da sem videla tak pogled v očesu psa, ki ima pred seboj kost, pa mu gospodarjeva šiba brani do nje. Nič nisem razumela, pa se je vendar v meni vse uprlo.

Šla sem v sobo in začela pospravljati svojih par drobnarij. Še tisto uro sem se preselila k znanki, ki sem jo bila srečala v šoli in postala skoraj njena prijateljica. Razodela sem ji do neke meje, vendar sem najbolj notranje misli skrila pred njo. Nič se ni čudila, da sem morala bežati pred lastnim očetom. Bilo ji je popolnoma razumljivo. Le kako leto je bila starejša od mene, pa ji je gledala iz oči zrela življenjska skušnjava. Namignila je, da je moj slučaj le eden v dolgi verigi podobnih dogodkov.

Pri njej sem se udomačila. Ni bilo daleč od očetovega bivališča in njegove Ukrajinke, pa iz območja obeh. Saj tuj človek v tujem kraju pozna le nekaj potov in le malo ljudi. Njegov način življenja prinaša tako urejenost.

S pomočjo tovarišice sem si dobila službo. Pri dostojni angleško govoreči družini sem opravljala hišna dela. Postala sem samostojna in ni mi bilo dosti narobe. Kadar sem naletela na težave in mi je bilo hudo, sem se izpodbujala s prigovarjanjem, da je treba tako, če hočem prelomiti z očetom. In to sem hotela. Dasi še bolj naravnost povem: prelomiti sem hotela z Ukrajinko. In sem tudi res prelomila.

Z zadoščenjem sem ugibala v sebi: Ali zdaj oče že čuti, da ni po sprijenku poslal, ko je pisal, naj pridem za njim . . . ?

(Dalje prihodnjč.)

KORAJŽA, LJUDJE.

Črnci na jugu so modri ljudje
vselej, ko vreme na dežek jim gre,
kri jim poskoči, veselo zapoje;
sonce le obriši solzice si svoje,
zemlja s tem peskom te peče v oči, —
sonček po dežju se spet zasmеji . . .

Beli na severu k srcu vzemimo
nauk si premodri, solze si otrimo,

da nam bo jasno pretrudno oko,
ko bo spet zarja izšla za goro.

IŠČEM TE, MATI.

Pisal sem pismo, leti dve:
mamica zlata, kako Ti gre?
Tisoč stvari mi bilo je mar,
pisemca nisem poslal Ti nikdar.

Iščem golobčka zdaj dan na dan,
da bi pohitel čez ocean.
K Tebi ponesel vrstici dve,
vprašal Te, mamica, kje si kje?

PRIDIGA, ALI KAJ?

Kadar smo se stepli,
očka so nam rekli:
"Mir in v kot vi petelinčki
tepli se ne bodo moji sinčki,
psički grizejo za kost se med seboj,
ne kristjani, Bog deli jim kruhek svoj.

Bog v nebesih, kdaj o kdaj,
dušo dal nam boš nazaj.
Da ne bomo si kristjani
le v kosteh iskali — raj . . .

JUDEŽU JOGOSLOVANSKEMU.

"Da so pognali nam mater v svet,
da nam je oče od krogle zadet,
da so nam bratje in sestre v okovju,
da so vasice in cerkve v grobovju,
da še molitev dovoljena ni" . . .,
pismo prečno ihteče golči.

Vse bom pretrpel, vse bom prestal:
šel bom in mater za tretjo goro poiskal,
zmolil očetu nebesa, svojcem pomoč poslal,
hiško pozidal, še Kristusu vrnil bom dom.

Rane pa le nikoli, rane zacelil ne bom,
Da si nam, lastni rojak, ljubo domovje izdal.

NA SEJMIŠČU ČLOVEŠTVA.

(premišljevanje)

"Dolar, dolarja dva, dolarja šest.
Preceni sam. Saj pest denarja
blaga ne kupi na bazarjih mest.
Kdor več bo dal, bo več jemal."
Ves dan mi dražbar na uho udarja. —

Na dražbi so države in dežele naše
na dražbi duša in telo, mi vsi.
S kanoni, tanki, bombniki in bajoneti
vsesava dražbar vrag se nam v meso, v
kosti.

Ne za denar, za pravo rdečo kri ljudi.

Kdor več je bo pretil, bo več dobil:
Mesa,
zlata,
bombaža, jekla, gumija in tople volne,
demantov, olja, vode, rude polne.

Pa v Pismu Svetem pisano stoji:
od zemlje duh človeški ne živi.

Kako bo neki mir kupila — plehka kri?

BRATJE, BOG SE RAZODEVA.

Bratje, ali ne čutite, da nam duša živi,
da nam na Križu ljubezen bila je spočeta,
ali ne slutite, da nam še Bog govori,
tudi, ko bič se krvav po ramenih opleta?

Stara je pesem solza,
stara tako
kot človeško oko.

Prvič se je odprlo,
ko je človek Prvenec
pognal na boben mir vesti in srca,

Drugič, ko je Ablova kri
nad Kajnom morilcem
kričala do visokega neba.

Odtlej pa do danes velja:

Če drugače ne, v boli
najdeš samega sebe,
svojega sočloveka,
po njem pa pot do — Boga.

“Tako slaven anatom, kot ste vi, zna gotovo ozdraviti vse boleznj,” se je nekoč zatekla neka gospa k velikemu francoskemu zdravniku Petitu.

“Motite se, gospa,” ji je odgovoril Petit, “nam zdravnikom se prav tako godi kakor pariškim izvoščkom. Vse ceste poznajo, ne vedo pa, kaj se dogaja po hišah.”

Angleški gledališki igralec Foot, ki je za Jurija II. uvedel smešno zbadljivo posnemanje odličnih angleških osebnosti na odrskih deskah, je bil v veliki londonski družbi prav zaradi svojih zbadljivk iskana osebnost. Toda bil je silno zahteven pri raznih pojedinah; če so ga povabili na gostijo in niso izpolnili vseh njegovih najskrivnejših želja in pričakovanj, je začel godrnjati, kar se je brž razneslo po vsem mestu.

Nekoč je jedel pri leicesterskem vojvodu v Dublinu. Pogostitev mu ni prijala, pa se je svojim prijateljem takole pritožil:

“Gostija je bila, ne morem tajiti, zares sijajna, kajti jedilnega orodja je bilo silno veliko in je bilo zelo drago. Če bi se mogel najesti te zlatarske razstave, bi bilo zares odlično preskrbljeno za prehrano. Glede vsega drugega pa moram omeniti, da je bila bravina bela kot kreda, teletina krvavordeča in da so ribe prepozno, divjačino pa prezgodaj pripravili. Končno, da je bilo vse razen sladoleda mrzlo in vse razen jesiha kislo.”

OKROGLE

Rudolf Virchow je nekoč vprašal nekega dijaka pri skušnji: “Kaj veste o delovanju vranice?”

“Gospod profesor, trenutno se ne morem domisliti, toda pred skušnjo sem še prav dobro vedel.”

“Kakšna škoda,” se je Virchow zbadljivo zasmel, “vi ste edini človek, ki je to že vedel, in še vi ste pozabili. Tako sedaj spet živa duša ne ve.”

“Stanko, počemu si pa pozdravil tega stražnika?”

“No, to se pa že spodobi, saj vsako noč pospremi našega očeta domov.”

Voznik: “Koliko pa bo približno stala prenovitev mojega avtomobila?”

Mehanik: “Kaj pa je pokvarjenega?”

Voznik: “Ne vem.”

Mehanik: “Kakih pet sto dinarjev.”

Gospa Kadivčeva ima na hrani nekaj letoviščarjev, ki se morajo zelo pogosto pritoževati nad kolikostjo in kakovostjo jedi. Nekega dne plane Kadivčeva vsa prestrašena v obednico:

“Za božjo voljo, gospodje. Kaj naj naredim? V jedilno shrambo je prišla podgana!”

“Dobro zaprite vrata, gospa, pa bo žival od lakote poginila,” ji je brž postregel z zbadljivim nasvetom lačen gost.

Med odmorom gre nekdo v gledališko okrepčevalnico, kjer najde prijatelja, ki takoj začne pozvedovati:

“Kako pa to, da si sam v gledališču?”

“Oh, žena je bila tako slabe volje,” odgovori ta.

“Slabe volje? Zakaj pa?”

“I no, ker je nisem hotel vzeti s seboj.”

Profesor zamišljeno bere v kavarni. Žena se dolgočasi in spet vpraša moža:

“Ti, koliko je že ura?”

“Tri četrt na devet. Zapomni si že vendar in ne sprašuj me zmeraj,” ji odgovori mož.

Veliki angleški učenjak Bentley, ki je izdal Horaca, Terenca in Milona, je bil v občevanju z ljudmi silno neroden in nebogljen. Na svojem potovanju po Franciji je bil nekoč gost neke plemkinje. Ko je prišel k njej, je dobil tam veliko družbo. Zašel je v zadrego, da je že čez nekaj minut osuplo odšel.

“Kdo pa je bil ta čudaški mož?” so vprašale nekatere gospe gostiteljico.

“Neki učenjak,” je odgovorila plemkinja, “ki ve, kaj se pravi stol v vseh jezikih sveta, ne ve pa, kako je treba sedeti na njem.”

Ko se je nekdo pritoževal nad staranjem, mu je skladatelj Auber odgovoril:

“Dragi moj prijatelj, staranje je doslej še zmeraj edino sredstvo, ki so ga iznašli za dolgo življenje.”

ZA LIST — Po \$7.00: M. Flajnik. — Po \$5.00: A. Zobnar. — Po \$2.00: A. Vahčić, U. Kozarič, M. Jakopič, J. Radez, J. Heraver. — Po \$1.00: J. Maren, Sr., M. Perušek, M. Ahlin, M. Judnich, J. Veršek. — Po 50c: F. Jeran, M. Ušnick, A. Pipman, B. Peljak, M. Pristow, S. Čičak, K. Lopič, J. Srekar, M. Prepdnik, F. Gregorich.

ZA MARIJIN ALTAR — Po \$10.00: Mr. & Mrs. J. Hozian, J. Petrovčič. — Po \$5.00: N. N. — Po \$3.00: Mrs. Boncha. — Po \$2.50: K. Lopič. — Po \$2.00: N. Povlešič, A. Schmuck, K. Brunecy, J. Selan. — Po \$1.00: N. N., M. Škerl, A. Suhadolnik, G. Zaman, Mrs. A. Praznik, H. Turk, M. Jakopič, M. Barker, M. Koshmerl. — Po 50c: A. Ellenich.

ZA TABERNA KELJ — Po \$10.00: J. Plut. — Po \$5.00: M. Wolsic. — Po \$2.00: T. Sulzer, M. Počačnik. — Po \$1.50: I. Fabian, C. Danches. — Po \$1.00: M. Perhe, N. N., A. Zokal, B. Omahne, M. Lauriha. — Po 50c: M. Pers, A. Ellenich, J. O'Koren.

ZA KRUH SV. ANTONA — Po \$2.00: K. Hrestah. — Po \$1.50: F. Bachnik. — Po \$1.00: N. N., A. Lopert, M. Strauss, T. Zdešar. — Po 50c: T. Brojan, A. Oratch, A. Penkar, P. Bradich, A. Nemgar, J. Šenica, J. Novak.

ZA STUDENTE — Po \$3.00: F. Orehek. — Po \$2.00: J. Lahajnor. — Po \$1.00: M. Artac, A. Pritekel. — Po 50c: A. Ellenich.

ZA OKNA V CERKVI — Po \$1.00: M. Jakopič. — Po 50c: A. Ellenich, A. Oratch.

ZA SAMOSTAN — Po \$20.00: N. N. — Po \$7.00: M. Cook. — Po \$5.00: L. Krauss, J. Heraver. — Po \$4.25: J. Golobich. — Po \$4.00: J. Vidergar. — Po \$2.50: I. Brozič. — Po \$2.00: S. Potočnik, P. Laurich, V. Rojko. — Po \$1.00: N. N., M. Hribar.

ZA APOSTOLAT SV. FRANČIŠKA — Po \$20.00: M. Vilar, I. Trškan, R. Ušnik. — Po \$10.00: M. Horvat, K. Petrovčič, R. Pozlep, J. Levstik, F. Gornick, M.

BOG PLAČAJ DOBROTNIKI:

Kostelich, K. Kostelich, J. Toporish, T. Marolt, J. Cankar, K. Krall, J. Grabran. — Po \$5.00: A. Nemgar. — Po \$1.00: F. Gornik, T. Brojan. — Po 50c: K. Lopic.

POSEBNI DAROVI—Po \$5.00: Mrs. N. Šimec, Mrs. A. Malesich. — Po \$4.00: Mrs. F. Schifler.

ZA SVEČKE PRI MARIJI POMAGAJS — Po \$1.00: J. Wessel, R. Verbič, J. Millosin, R. Stipeč, A. Krec, J. Mavs, A. Jerman, P. Waydetich, A. Kure, J. Robich, Sr., R. Kralj, A. Kozlevčar, J. Zadnik, R. Omahen, F. Novak, I. Chacata, J. Trusnik, A. Rebol, T. Lužar, M. Lužar, F. Vidmar, R. Klemenčič, M. Grahek, M. Verbek, J. Intihar, F. Hočevar, K. Kambič, P. Stimac, F. Loushin, H. Zore, A. Zagorc, K. Govednik, A. Prijatelj, R. Krall, J. Česar, A. Moleh, Mrs. Kupiec, M. Pristauc, M. Svelj, J. Gradishar, J. Kosmerl, J. Gosak, M. Oblak, A. Merlack, F. Ambros, Sr., A. Ontolich, A. Banich, M. Haidinjak, A. Kvačternik, J. Sterbenc, Sr., L. Mehlin, Mrs. Sprorar, A. Butkovich, M. Glavan, J. Kostelc, A. Stuber, L. Koren, F. Vovko, J. Potokar, B. Gerzin, F. Brancel, A. Nemgar, L. Kovach, Mrs. J. Hrynak, Mrs. M. Čolnar, Mrs. J. Stajcar, A. Russ, F. Balkovec, F. Zivetz, J. Stimetz, L. Troha, S. Turnar, J. Sedmak, Mrs. Tomazič, F. Snyder, H. Zalar, J. Zgajnar, A. Logar, M. Sajovec, M. Dragoman, M. Koklič, M. Tometz, M. Saus, M. Matkovich, B. Omahne, A. Xeller, Mrs. M. Majetich, Mrs. B. Panijan, Mrs. J. Panion, Mrs. M. Swagel, Mrs. J. Borgach, Mrs. F. Pajk, Mrs. J. Tomsic, J. Koprivitz, Jr., B. Bahor, F. Boznar, M. Boziš, M. Marolt, G. Tomsic, J. Jernerpic, J. Grdina, A. Ferenčak, A. Žugel, J. Rakavec, F. Osaben, J. Gabrashik, H. Dolinar, M. Azman, J. Roncevich, A. Fink, M. Skul, A. Tomsic, F. Gerchman, J. Urbančič, U. Taucher, F. Tomsa, L. Eltz, M. Hoge, M. Knauss, F. Marold, A.

Krue, A. Preglet, M. Shiltz, F. Pirman, F. Sedmak, A. Sternisko, A. Coff, M. Šircelj, J. Petkovešek, K. Persa, M. Yenka, J. Kristofele, M. Bretchic, J. Jones, M. Spehar, F. Gauze, A. Berus, J. Pintar, F. Wehar, J. Maynich, F. Marolt, K. Jarc, J. Bradac, A. Somrak, F. Richter, F. Balkovec, L. Pavšek, J. Meglen, F. Ash, J. Perme, M. Levar, A. Peters, L. Zupančič, L. Dolinšek, N. Kekich, K. Novak, A. Jakosh, M. Fajfar, H. Briski, F. Rrancel, R. Ujčič, M. Slak, A. Judnich

ZA LUCKE — Po \$10: F. Rogina. — Po \$7.50: Mrs. J. Gruden. — Po \$5.00: Mrs. M. Jakše, Mrs. J. Grimsic, T. Drčar, Mrs. M. Krebs, G. Urbas, H. Marn, M. Lipoglavšek, A. Verault, M. Trinko, Mrs. I. Godec, F. Pirs, F. Russ, N. N., F. Mohoric, A. Lesza, Mrs. J. Russ, J. Kirm, J. Kmet, M. Polutnik, J. Hočevar, J. Šmrđel, J. Skufca, M. Vilar, J. Sever, M. Krance, F. Arko, E. Oswald, L. Bandi, M. Meljac, R. Simenc, M. Mlakar, J. Svetina, T. Gorenčič, R. Vičič, M. Draz, T. Jevnik, N. Maronič, M. Smrekar, M. Struna, John Hočevar, A. Grahek, U. Babich, M. Gorishek, J. Volk, H. Zobitz, J. Korian, A. Nemeč, M. Hrovat, Mr. Mrs. J. Hozian, M. Vilar, N. N. Eveleth, F. Moskon, N. N., M. Kovačič, M. Wolsic, F. Zakošek, M. Ahlin, F. Zajc, N. N. — Po \$4.00: K. Triller. — Po \$3.00: F. Vidmar, A. Vahčić, M. Ušnik, Mr. Mrs. J. Poljak, F. Kosir, Mrs. Bogolin, Sr., Mrs. Strubel, M. Lewis, Mrs. N. Hoffman, J. Muhich. — Po \$2.50: K. Kregulj, L. Mladich, M. Novlan. — Po \$2.00: M. Lautizar, M. Pavlesič, M. Počačnik, M. Škerl, I. Trškan, M. Schuster, F. Orehek, F. Drobnič, A. Pipman, M. Jokapec, M. Hočevar, T. Zdešar, A. Požun, F. Kubelj, A. Klopčič, L. Simonelič, R. Toplikar, F. Perovšek, M. Selak, F. Dornik, M. Boben, M. Janzel, F. Kupšek, Mrs. Vidmar, K. Rudman, F. Starman, J. Šimec, Mrs. R. Gorjanc, Mrs. A. Konte, A. Franciskovich, Mrs. F. Pantzer, L. Hren, Mrs. A. Scheringer, M. Bresar, Mrs. P. Strnad, J. Smrekar, A. Zokan, A. Polis, M. Morošek, A. Nemanich,

Mrs. A. Zadnik, A. Stefanič, T. Stenlink, Mrs. F. Kočjančič, M. Millavec, A. Jordan, T. Hren, A. Fabjan, Mr. J. Cankar, Mrs. J. Okolish, J. Radez, Mr. J. Russ. — Po \$1.50: M. Novak, M. Ajster, J. Vidergar, M. Mencinger, A. Zupan, A. Schmuck, J. Stimetz, A. Strudel, L. Zakovich, Mrs. J. Starin. — Po \$1.25: M. Zgajnar. — Po \$1.00: T. Grum, M. Karsnick, A. Skravec, H. Slavic, F. Link, L. Urbas, J. Otrin, Mrs. Horzen, J. Suša, A. Chesnik, M. Fink, K. Zagar, T. Gornik, M. Sivic, A. Franciskovich, J. Mladič, M. Spendal, A. Novak, J. Pugel, T. Brodnik, H. Somrak, T. Hrenhull, G. Muske, A. Perušek, M. Slivnik, M. Ganor, J. Kolenc, M. Krulc, M. Vidmar, J. Kuss, Mrs. Jalovec, A. Drasler, Anna Drasler, M. Beltan, V. Sušterič, M. Bozich, M. Kasel, A. Stuber, J. Logar, K. Toporish, M. Trunkle, M. Hočevar, M. Polajnar, J. Tomažin, A. Boncha, F. Gregorich, J. Medved, M. Kremesec, R. Morisa, A. Masel, Mrs. Hlabše, I. Suzla, M. Terlep, J. Erjavec, M. Hafnar, C. Pobega, J. Šmerdel, A. Miklausich, L. Bozich, N. N., A. Nemgar, M. Volkar, K. Petrovčič, R. Pozlep, F. Koos, J. Petrovčič, M. Zvanut, G. Zaman, L. Prepodnik, A. Furlan, T. Sulzer, A. Ferenčak, T. Brajan, A. Ellenich, M. Pers, J. Maren, Sr., M. Artač, S. Potočnik, M. Hren, M. Perušek, R. Ušnik, A. Suhadolnik, F. Jeran, Mrs. Markovich, T. Pavlič, J. Furlan, P. Laurich, A. Pritekel, A. Oratch, R. Bojanc, F. Gričar, U. Kozarič, J. Udovich, A. Babich, M. Cook, J. Atzenbeck, Mrs. A. Kočev, Mrs. J. Kastelec, J. Jarc, A. Lopert, A. Gall, Mr. Juh, M. Mavrin, G. Vesel, Mrs. J. Habjan, A. Čolnar, Mrs. Perko, M. Pristow, P. Bradich, A. Nemgar, J. Somrak, Mrs. Jarc, Miss M. Hočevar, J. Mihelich, Mrs. Opalek, M. Zupančič, J. Zabukovec, F. Bachnik, J. O'Korn, K. Brunecy, M. Barker, J. Toporish, M. Strauss, J. Šenica, J. Smrekar, J. Heraver, J. Veršek, A. Zupan, M. Lauriha, M. Koshmerl, F. Gregorich, J. Cankar, F. Pogačnik, B. Ancel, N. N. — Po 60c: S. Podgornick. — Po 50c: T.

Martinovič, L. Gregorčič, Mrs. J. Fink, M. Modrian, M. Hrebar, A. Ahačič, G. Kuhar, J. Jamnik, J. Rosam, M. Oblak, J. Meglen, T. Karger, M. Hrebar, M. Papesh, F. Drasler, A. Zokal, G. Rupert, M. Skolar, B. Drasler, A. Jamnik, T. Lesar, Mrs. Dolinar, M. Madronich, M. Hribar, J. Ray, Mrs. J. Kittek, Mrs. Rovaneš, D. Drmeš, N. N., A. Penka, E. Ule, A. Predan, J. Kuhel, A. Smolnikar, M. Evatz, M. Fear, M. Balkovetz, L. Zlogar, M. Kavec, K. Lopie, J. Kokolj, B. Gornick, J. Novak, T. Kodrič. — Po 40c: G. Močivnik. — Po 30c: U. Črnkovich, T. Peterlih. — Po 25c: F. Bolte, F. Jerman, J. Košak. — Po 20c: Mrs. A. Stayduhar, J. Pazel, J. Jelsovar, T. Plut. — Po 12c: M. Madic. — Po 10c: Pavšek, F. Ulčar.

ZA SVETE MAŠE — Po \$45: K. Kepič. — Po \$30: J. Blatnik, N. N. — Po \$21: Mr. Oblak. — Po \$20: J. Košmerl. — Po \$15: A. Tekavc. — Po \$9: A. Prijatelj, N. N. — Po \$7: F. Hart. — Po \$6: M. Pavlesič, J. Šmrđel. — Po \$5: J. Rosam, A. Leskovec, J. Vesel, J. Avsec, M. March, F. Pirman, R. Markel, M. Gregorčič, F. Zajc, Mr. Mrs. Poljak, N. N., A. Verault, F. Gregorich. — Po \$4: F. Koos, Mrs. J. Tomažin, J. Urbančič, F. Boznar, J. Atzenbeck, A. Čolnar, M. Sajovec, L. Troha, K. Brunecy, J. Trusnik. — Po \$3: R. Simenc, F. Perovšek, Mrs. Zakovich, M. Vidmar, J. Petrovčič, A. Ferenčak, J. Maren, Sr., R. Ušnik, I. Stefančič, M. Hočevar, Mrs. J. Paukovič, I. Zupin, K. O., F. Gregorich, M. Koshmerl, J. Selan. — Po \$2: Rev. J. Trobec, Mrs. Jalovec, M. Hrovat, J. Vidergar, A. Judnich, T. Brajan, J. Kuhel, T. Sulzer, M. Fajfar, F. Levstik, U. Znidarsich, L. Pavšek, F. Moskon, Mrs. Strubel, J. Pintar, M. Skolar, M. Madronich, F. Gerchman, A. Berus, A. Jerman, J. Koprivitz, Jr., M. Cook, T. Koleto, R. Birk, A. Petric, M. Selak, M. Novak, J. Kuhel, Mrs. Opalek, N. N., K. Govednik, B. Sever, M. Evetz, G. Kriener, L. Mortl, T. Gillach, P. Strnad, C. Gessich, B. Gornick, J. Bratush, J. Hočevar, J. Heraver, J. Smrekar, F. Hočevar, A. Kozlevar, J. Kežerle, J. Wessel, A.

Markoja, A. Blackard. — Po \$1.50: Mrs. Markovich, F. Gregorich. — Po \$1: H. Slabič, H. Gilna, E. Petraučič, A. Chesnik, J. Hočevar, M. Zorc, M. Nartnik, G. Muške, M. Krulc, L. Simonelič, R. Pozlep, Mrs. A. Praznik, M. Korn, Mrs. R. Ujčič, N. N., Mrs. M. Slak, M. Mencinger, Mrs. A. Boncha, M. Hrebar, K. Novak, A. Zupan, M. Počačnik, T. Okoren, J. Primozich, F. Gornik, F. Wacak, T. Gorenčič, F. Arko, M. Perušek, L. Zupančič, J. Legan, F. Wehar, A. Zokal, F. Richter, F. Marolt, A. Nemeč, J. Kosčak, J. Majnich, F. Vidmar, M. Polajnar, F. Sedmak, S. Jersin, J. Intihar, M. Verbek, F. Stenlink, M. Schuster, M. Grahek, Mrs. Dolinar, R. Klemenčič, F. Jeran, J. Hočevar, J. Kristofelc, A. Suhadolnik, M. Spehar, F. Gauze, M. Nartnik, U. Kozarič, B. Bahor, J. Stimetz, M. Sajovec, F. Russ, M. Višek, M. Ostanek, A. Philekel, M. Tometz, J. Papesh, Sr., J. Papesh, Jr., A. Stayduhar, M. Jakoppec, Mrs. Rovaneš, M. Mavrin, M. Zupan, M. Magaj, P. Bradich, B. Mihelich, M. Slanc, J. Russ, E. Ule, R. Mance, Miss M. Hočevar, J. Mihelich, J. Zabukovec, J. Hočevar, F. Zivetz, J. Stimetz, T. Zdešar, M. Oblak, J. Gosak, J. Košmerl, J. Gradishar, M. Judnich, S. Čičak, F. Vesel, M. Sviigel, A. Zupan, F. Bolte, I. Chacata, M. Grum, J. Zadnik, J. Stark, R. Kralj, J. Bobich, Sr., J. Sustersič, A. Susterčič, V. Vidich, V. Vidich, M. Lauriha, J. Novač, M. Shiltz, J. Cankar, Mrs. Papesh, Mrs. Pichman, Mrs. Zorko, Mrs. Ferenčak, R. Verbič, B. Ancel.

Javno se zahvaljujem M. Pomagaj na Brezjah za uslišanem prošnjem.

F. Holešek.

ZAHVALUJEJO se Bogu, Materi Bozji, Srcu Jezusovemu, Sv. Jožefu, Sv. Antonu, Frideriku Baragi za pridobljene milosti; M. Ahlin, J. Radeš, M. Judnich, K. Lopič, J. Smrekar, M. Jakopic, J. Maren, Sr.

UMRLI SO DOBROTNIKI IN NAROČNIKI: Michael Vidina, Pittsburgh: Petrovčich, Eveleth, Minn.: Mrs. John Otrin, Ely, Minn.: Matt. Kastelich, Aurora, Minn.: G. Spehar, Crested Butte, Colorado.

**O SACRED HEART!
HEAR OUR MOTHER'S PLEAS
FOR PEACE**

—
O Sacred Heart!
 Bless our dear native land.
 Her noble sons to truth e'er stand.
 With faith's bright banner still in hand.
O Sacred Heart!

—
O Sacred Heart!
 Our trust is all in Thee;
 For the earth's night be dark and drear,
 Thou breathest rest when Thou art near,
O Sacred Heart!

—
O Sacred Heart!
 Lead exiled children home,
 Where we may ever rest near Thee,
 In peace and joy eternally,
O Sacred Heart!

**DEVOTION TO THE
SACRED HEART**

Centuries of preparation failed to prepare the way of the Lord, to open men's hearts to receive Him. He was crucified on Calvary! Calvary, alas was followed by more centuries of neglect, of grudging service, of treachery. Christ's answer was that which only a God could give. He uttered no threats of vengeance, but turned and held up to the whole world, through St. Margaret Mary, the spectacle of His bruised and broken Heart: "Behold the Heart that has loved men so much." Perhaps this new pleading of His Heart would find an answer in hearts that were closed

against His dying cry on the cross.

In a word then, devotion to the Sacred Heart is a devotion to the love of God pleading for forgiveness. On our part, the devotion is a return of love to Christ modelled, ever so feebly, on His patient love for us. St. Margaret Mary, writing to Father Croiset, says: "There was shown to me a Heart ever present and ever sending forth flames from all parts, with these words: 'If thou didst know how I thirst to be loved by men, thou wouldst spare nothing that this might be accomplished. I thirst, I burn with the desire of being loved!'"

The Holy See has granted special Indulgence for daily devotions to the Sacred Heart during the month of June, in public or

in private. A partial Indulgence of ten years may be gained each time one attends public devotions; and those who attend at least ten days can gain a Plenary Indulgence, on the usual condition of Confession, Communion, and prayers for the Holy Father's Intentions.

For private devotions there is an Indulgence of seven years each day. And those unable to attend public devotions may gain a Plenary Indulgence at the end of the month, under the usual conditions, if they have performed private devotions daily for the whole month. Any form of devotion to the Sacred Heart may be used.

BISHOP BARAGA: A SAINTLY SUPERMAN

by
JOSEPH GREGORICH

To students of history, Baraga's success in the missionary field is most surprising when they compare his lone efforts and limited means against a numerous, and powerful richly endowed opposition. He looms before them as a "superman", when the light of comparison shows that his single handed accomplishments eclipsed the combined efforts of his adversaries.

At Grand River, LaPointe and L'Anse, where he established his most famous mission, he found at each place upon his arrival a well manned, well financed and well established Protestant mission. From the beginning none gave any promise of success, but when he left, his mission was the dominant mission in that territory.

Each place was a distinctive problem which he had solved. How did he do it?

His adversaries were not only the Protestant missionaries but also the government Indian agents who by force of circumstances were compelled to join the former in an effort to defeat him. Among the Indian agents there was perhaps not one that was friendly to the Catholics, in fact, most of them nursed a bitter hatred toward the Church. Since the government used their offices to put over its odious Indian treaties — now shamefully admitted as such — they could not be expected to be honest, indeed, all that was expected was that their dishonesty did not exceed "reasonable" limit. The Protestant missionaries as a

rule sided with the Indian agents, overlooking their faults, and the government, from whom they expected, and received, a disproportionate share of the money set aside from the sale of the Indian's lands for missions. But to Baraga the welfare of the Indian was always first and so he incurred the hate of those who ruled the Indian country. And yet he vanquished them all.

The Protestants themselves give us the key to his success when they testify to his great character, his kindness, humbleness, serenity, urbanity, gentleness, and so on. One writer held him up before the American public as a model gentleman. Another lamented that his services "were deserving of a better cause." (!) As much as they hated the Church, they were compelled to respect him.

Some of the best evidence as to his saintly character is furnished by his adversaries for in the end they all admitted that he was a wonderful man. This evidence will weigh heavily when his canonization will be considered. In order to better describe him they invented fantastic stories of his early life, such as being a member of royal family of Europe of high ranks, or a favorite of some court, all of which were, of course, untrue.

It is the only way they knew how to describe his radiant personality without calling him a saint.

Only such a man as Baraga could have succeeded where he did. He was tactful and captivating beyond words. With his pleasing personality he fended off all open antagonism and his determined aggressiveness never caused any offense. It was Baraga's great personality—the personality of a saint—that conquered friend and foe alike.

He also had other enemies, friendly enemies, the Pagans. One of them was a famous Chippewa chief, Chief Buffalo, whose life story shall be told in the next issue.

HEART OF JESUS! WE ARE THANKFUL

Heart of Jesus, we are grateful
For Thy answer to our pray'r;
We have sought Thee, ever hopeful
That Thy blessings we might
share;

Thou hast heard us interceding,
With Thy love which is untold,
And in answer to our pleading,
All Thy treasures dost unfold.

Heart of Jesus, Thou hast taught
us

How to seek and how to find,
And that lesson now has brought
us

To Thy Heart so sweet and kind,
What we ask, with faith believing,
Thou hast pledged Thy word to
give,

And Thy word is not deceiving,
But the truth by which we live.

Heart of Jesus, whilst we waited
For the favors now obtained,
Not a moment had we doubted
That by prayer they'd be gained.
Thou hadst told us that our
treasures

Would be found in Thy dear
Heart,

And we knew that without mea-
sure

Thou dost all Thy gifts impart.

Heart of Jesus, we will thank Thee,
We will love Thee more and more;
Heart of Jesus, we will praise
Thee,

And we'll thank Thee o'er and
o'er!

Readings On the Rule of The Third Order of St. Francis

It is forbidden to take any one as a member unless he be more than fourteen years of age, of good morals, of peaceable disposition, and above all exact in the practice of the Catholic Religion, and of tried obedience to

the Roman Catholic and Apostolic See.

Only good men and women are desirable members of the Third Order of St. Francis. Its aim is to sanctify the individual and by this leaven of piety to regenerate society. It welcomes saint and repentant sinner alike. It is an Order of Penance, it is true, but not a reformatory; nor a place of refuge for wayward souls. Persons whose lives have been scandalous or far from exemplary, or parents whose children are a blemish on the fair name of their congregation, must not be received. If repentance is sincere and tried the penitent is cheerfully welcomed like the great Franciscan penitent, St. Margaret of Cortona.

The Third Order is a preparatory school of sanctity. It is a nursery of perfection. Extraordinary virtue is not required for admission, but only the earnest desire to strive after it. If you are not holy, as you say, faithful observance of the rule and practices of the Order will soon lead you to that holiness which God expects from persons in your state of life.

The Third Order deals with beginners in the ways of God, it is true; but ere it opens its gates to those who knock, it must require of the candidate the guarantee afforded by earnest desire of spiritual progress, by sincere repentance of past excesses, and by a good and teachable disposition. These requirements are not unduly severe nor unreasonable, but are rather the results of experience and common sense, balanced by the laws of charity.

Check and Double Check

Never to be found in any recreation in which you would not want to die. My soul is only loaned to me; God will expect back His property. I am a masterpiece from the Hand of God I didn't just "Happen." Think! Think! Think! (Or Can't You take it?)

PEN PALS REPORTING

This is strictly a new feature of the "Juniors' Friend". Call it the old Mail Bag with it's face uplifted, the Complaints Department or any other name you desire. It will contain the "Reports" or letters of boys and girls writing in to their Friend. Every month several names and addresses of boys and girls who desire to have Pen Pals privately, will be published with a brief introduction.

Letters to your Friend will be answered right in the Ave Maria. Only if requested will private replies be made by mail. Due to the great volume of mail which showered upon the Juniors' Friend of recent months (letters also from our boys in the service of their country and ours) the above arrangement had to be made for our mutual satisfaction.

Dear Juniors' Friend,

First of all I must thank you for the Way of the Cross booklet that you sent me long ago. We are all well at home and had a swell Easter. I hope the Easter Bunny treated you good with some potica and goodies. My brother's letter is also enclosed. Yours in Christ,

Kathryn Kokal (Universal, Pa.)

I haven't written for a long time. I forgot all about writing! Do you have any bad weather? We had a big snow storm—the biggest we've ever had in this part of the country, on March 2. I'm enclosing the contest answers and hope I win. As I have nothing more to write, I'll close my letter.

Yours truly,

Frank Kokal (Universal, Pa.)

Dear Kathryn & Frank,

Thanks a lot for finally remembering poor me and writing a letter. The Easter Bunny almost forgot about me—just the last minute he remembered, like you. School will soon be over for the summer. I'll bet both of you are glad. Vacation time is the best season of the year, ain't it?

Until I hear from you again I hope to remain,

The Juniors' Friend.

Dear Rev. Father,

Now that our boys are in the army, we are all trying to do our best. Many of us have brothers, relatives and even fathers fighting for our country. In order to help them and to do our part, let us all make some firm resolution during the month of June, to help at least spiritually, that is, by pleading with the Sacred Heart, to guide, protect, and to preserve our soldiers, sailors and air corps.

U. S. ARMY

"U" is for the Uniform they gave me,
 "S" is for the States I represent,
 "A" is for the Arms I will have to carry,
 "R" is for the Rations I will get,
 "M" is for the Miles I will travel,
 "Y" is for the Years of Service that I'LL see:

In the Service of my country! Put them all together—they spell U. S. ARMY, that means the WORLD to you and me.

So, Juniors, let us all give three cheers for the U. S. Army, the proud mothers and fathers, and our United States. So, hats off to victory and let us win. We did it before and we can do it again!

Marie Nasenbeny (Joliet, Ill.)

Dear Marie,

Thanks again for the swell thoughts that you so willingly share with our friends. It is our country, our freedom and religious liberty, our homes, that the boys are fighting for so valiantly. The very least we can do is pray for their safety and final victory of justice.

The Juniors' Friend

Dear Father,

I received your letter on Friday but I couldn't write till now. Well, I should tell you something about myself. I've got brown eyes, am 5 ft. tall and am a brunette. I'd appreciate it, if you'd send me some Pen Pals—boys or girls, it doesn't matter.

I'm so busy I couldn't write

till now. The excuse? I've got a job. Yesterday, my mother took my sister and myself to her own home town. The name of the town is Rankin; ever been there? It was such a dreary sight although we did pass places of interest.

My girl friend is corresponding with a girl in Chicago. Maybe you know her. Her name is Alice Turner. We had no school today because of sugar rationing. Did the children have off over there? The rosary and prayer book you sent my sister was lovely. I envied her.

Well, I guess I'll have to close and so till next time I remain,
 Yours in Christ,
 Florence Krotec (Etna, Pa.)

Dear Florence,

Apologies accepted for not writing. Nope, I've never had the honor of being in Etna—much less in Rankin. What you wrote just proves Home Sweet Home—there can be no other place like it. I'm sorry but I'm not acquainted with Alice though we are practically neighbors—living in the same town. Perhaps the young lady can't be bothered with an old codger like me?

Yours sincerely,

The Juniors' Friend

Dear Father,

I was very glad to receive your letter. I am now answering as you can plainly see. I don't see how a priest could take out so much time and get other things done at the same time. I know how busy our priests are.

Father, you're not really that old, are you? You make yourself sound so old. Did you see Dorothy Porenta yet? I would like her to write to me as soon as she gets time. No, she hasn't written to me yet.

Brother Antonin does not come to our home. We have to send in our subscription to Lemont. I would ask him about you—if he would come here because I like to get so acquainted with everyone that I seem to really know them just by writing to them.

I have about twenty-one Pen

Pals now. I like them all. I have only two that failed to write lately. They are probably too, too busy just to drop a line to me. I always have so much to say I almost forget to thank you for the lovely necklace. I'll wear it everyday. Did you find a prayer to St. Agnes? I hope we get the "Ave Maria" soon because I like to see it. My mother never gets finished with it once she starts.

I have written more than 60 letters this year already. I hope to write more than two-hundred more (I hope.) You probably have written two hundred already, haven't you? Well, I will have to say "Goodbye" for now. Answer soon and don't forget the—.

A friend,

Agnes Voncina, (Gowanda, N. Y.)

Dear Agnes,

So much you wrote! I don't know where to start answering your letter. Well, receiving the government Old Age Pension ever since I proved my age—that's a sure sign of age, ain't it? Dorothy must be mad at me by now—it isn't my fault if she isn't. I'll inquire cautiously as to why she doesn't write. After this letter, you should have no trouble at all hitting the two hundred mark. As there isn't space for a complete answer I'll take the doubtful privilege of answering at length privately.

The Juniors' Friend

I WANT PEN PALS!

Florence Krotec of 40 Maplewood street, Etna, Pa.

Agnes Voncina of 149 Beech street, Gowanda, N. Y.

Genevieve Shubitz, 518 99th avenue W., Duluth, Minn. (10 years of age).

Paul Shubitz, 518 99th avenue W., Duluth, Minn.

Dolores Krotec, 40 Maplewood st., Etna, Pa.

SMILES

Teacher: Describe the manners and customs of the people in Central Africa.

Pupil: They ain't got no manners and they don't wears no costumes.

Dear Juniors,

What's cooking? There's a big war going on! The daily papers, radio and screen keep telling us about the war. It's a terrible thing and all of us hope that it will be over soon. We are giving everything for guns and planes and warships but we mustn't fool ourselves!

We know that God created this world and everything in it. Nothing happens that He doesn't know about—not even this war. But war is something evil and so how can God permit anything evil?

You know, boys and girls, what happens at home when you do something wrong? If you break a window or tear your clothes fighting etc., a good mother and father most likely will tan your hide, that is, spank you. When God made the world and the people in it, everything was good. And now Yes, the world needed a spanking too, and God sends a war to do the spanking.

Yet, if you knew what to do when pa was using the brush, you know what to do now! You bawled and cried and called to him that you wouldn't do it any more. And your pa thought: "Well, that's enough!" Even though the punishment did not as yet equal your wrong, because you cried so hard and asked him to forgive you and that you wouldn't do it again—he quit sooner.

During the month of June all of us should and even must pray real hard to the Sacred Heart of Jesus. He understands our troubles and knows of our heartaches; He can help us by interceding with the Heavenly Father. Every day a little prayer to the Sacred Heart, every day during the month of June. And I want to hear from you—how many of you really care enough for our country, for our boys in the war, to do this little bit!

Pen Pals Reporting . . . that's just what it really is, Huh? And if any of you readers want other

changes made—good ones though, just let us know. Boys and girls who desire Pen Pals should send a penny post card to the Juniors' Friend in care of the Ave Maria.

What happened to the Contests? No suggestions were sent to us and so, no contests. Wake up, wake up gang!

The Juniors' Friend

NEW YORK SLOVENE SCORES MILITARY MARCH

By Frater Jerome Sellak

"Soldiers on Parade" by Jerry Koprivsek, which is dedicated to the Honorable Frank J. Lausche, Mayor of Cleveland, Ohio, is one of the latest tunes published by the Alfred Music company of New York. This lively march, an adaptation of Victor Parma's stirring Slovenian March, "Mladi Vojaki," was arranged by Jerry Koprivsek, who in excellent harmony and rhythm, portrays the unique Slovenian spirit, characteristic in Slovenian marches.

Mr. Jerry Koprivsek has already achieved fame in the field of music, as composer, pianist, organist, and director of many Slovenian radio programs. In keeping with his aim to bring beautiful Slovenian melodies into the musical world, he made a recording of "Na Planicah" and "Terezinka Polka" which has already received national acclaim.

At present Mr. Koprivsek is preparing a book of 50 Slovenian folk songs, which will also be published by the Alfred Music company. It will be the first and only work of its kind ever made in America. Here is a book, I am sure, all American Slovenians have been waiting for, a book that will keep alive the Slovenian spirit. With Mr. Koprivsek's skillful arrangement and style, the book will be a success.

SLAV CHURCH UNITY DAY

On July 4 the campus of St. Procopius Abbey and College at Lisle, Illinois will be the scene of a celebration unique in the annals of the Catholic church in America—Slav Church Unity Day.

In keeping with the general efforts of the Catholic church to bring back into its fold the various groups of peoples who have separated themselves from her in the course of her long history, there exists a group of Catholic Slavs who make it their special aim to work for the realization of Church Unity among peoples racially akin to them. The number of Slav schismatics is very large, including among others 160 millions of Soviet Russians. The Orthodox Russians indeed form the bulk of those Christians who were drawn into the schism formed by the Greek patriarch Caerularius in the eleventh century.

Ever since that time the Roman Pontiffs have been unceasing in their efforts to restore these separated Christians to the fold of the True Church. In our own time three Popes have especially distinguished themselves in this respect: Leo XIII, Benedict XV, and Pius XI. The last named Pontiff inaugurated a special movement in the United States for the purpose of bringing back to the unity of the Church those groups of Slav peoples who are most strongly represented in the country.

Slav Church Unity Day will mark the first attempt to carry on this work on an extensive scale, particularly in Chicagoland, the home of hundreds of thousands of people of Slav ancestry. All these have been invited to participate in this celebration, which will be conducted under the auspices of the Archbishop of Chicago, the Most Reverend Samuel S. Stritch, D.D. It is expected that not only all bishops of Slav

(Continued on Page 40)

"SWEETS" AND SANDLOTS WERE MILNAR'S STEPPING STONES TO THE BIG LEAGUES: THE CLEVELAND INDIANS

by

FRIAR FREDERICK OREHEK

Next to mayor Frank Lausche, the most popular Kranjc in Cleveland—a city of 50,000 Slovenes—is "Big Al."

"Udri ga! . . . Give it to him . . ." shout the fans in the stands on "Annual Al Milnar's Day" when his fellow Slovenes turn out en masse to cheer their southpaw slinger on to another victory.

Oché Mlinar (the original spelling is Mlinar) treated all the Krainer kids to free red and white peppermint canes and licorice sticks

on the day after Christmas—December 26, 1913 . . . little Albert was born.

Like the other Slovene boys and girls in Zuzemberk—that's what the neighborhood around 39th street and St. Clair avenue was called—Albie attended St. Paul's grade school. Sister Mary Immaculata of Lemont, who at present is the principal of Father Bombach's parish (St. Christine's) in Euclid, Ohio, taught Al Milnar his three r's.

Instead of spanking his son for ripping shoes and pants on the ball-field, papa Mlinar—with foresight—encouraged Al; he even backed-up a baseball team. Since he owned the candy store, he named it "Mlinar Sweets."

Soon, by reason of his outstanding pitching with his father's confectionary nine, Mlinar rose to a still sweeter staff—the Quaker Sugars, a class A outfit. Al's next promotion was to the minor league in Zanesville, Ohio, a part of the Cleveland farm system. There, he starred sensationally . . . fanning scores of batters and hitting homers himself. Then in 1934, he moved on to New Orleans, where he won fifteen games in a row; he rang-up the register for twenty wins that season, twenty-four the next. Milwaukee, the city that beer made famous, was Milnar's last stop to the Tribe.

Now, Al Milnar was a seasoned scalper. So, in 1938, he was signed up with the Cleveland Indians . . . a papoose pitcher. He soars skyward at six feet two inches and tips the scales to the tune of two hundred pounds—a typical "korenjak!"

1940 proved to be the best yet for our Al, working hard throughout the season, he pitched his way to 18 triumphs with just 10 set backs. Left handed hurlers take time to shine. The paramount year seems to come at 28. Therefore Milnar is due for bigger and better records from now on—he's just passed the average age of 28. Warm weather and lots of work on the mound also seem to be vital essentials required to put him "in the groove!" And now that Bob Feller is in the Navy, Al will have plenty opportunities to "show his stuff!"

Off the diamond, Al is mild-mannered almost to the point of shyness and behaves himself like the gentleman he really is, either on or off the field. He's sincerely liked by all, both team-mates and neighbors. Milnar is married and has one child, he makes his home in Euclid, Ohio.

BROWSING THRU BOOKS

with FRIAR FREDERICK

MARTYRDOM OF SLOVENIA: by John La Farge S. J.

... All Slovenia—razed and raped—is on the march! Destination? Hitler's Nazis have stamped the one way passage: Oblivion. . . .

Sparing nothing . . . the Germans, in their determined destruction of Nazi occupied Slovenia, have robbed the homesteads and handed them over to German families; the older Slovene men and women—if they weren't shot or hung—were sent into malaria infested Serbia; the youths were enslaved as factory hands in Germany; and for the Slovene girls there followed a fiendish fate: violation by the lusty, lewd and lecherous German soldiers. Priests, doctors, lawyers and other professional men are left to rot in concentration camps. Some simply disappear. . . .

As a correspondent for the AMERICA magazine, the author, Father La Farge saw Slovenia first hand. So this booklet is not only a vivid but also a factual narration.

Everyone—and especially first, second and third generation Slovene-Americans—will be aroused and inspired to a more intense patriotism and loyalty for the United States and her fight for freedom upon reading of Hitler's devilish doings in MARTYRDOM OF SLOVENIA. In aiding our America we automatically aid Slovenia.

Assure yourself a copy of MARTYRDOM OF SLOVENIA by sending for it immediately . . . order several copies for your friends. To help defray the printing and mailing costs, inclose five cents for each copy. Address to: American Slovene Parish Relief—62 St. Marks Place—New York City.

FLIGHT IN WINTER: by John Clinton Adams

"Zora pu:a . . . Biće dana! The dawn is breaking . . . The day is our!"

Recently, at an occasion commemorating gallant General Draza Mihajlovic and his courageous Chetniks for their super-human stand against the Germans, the little flower of New York, Mayor Fiorello La Guardia diplomatically saluted the Chetniks with that stirring Yugoslav battlecry. Thru-out history, the Serbians have lived and died for freedom—centuries ago they formed a bulwark against the Turks, in the last war they defied the Kaiser . . . The writer dipped his pen into the bloody battlefields of Yugoslavia. And he has painted a true and realistic picture of Serbian "do or die" spirit.

Louis Adamic, on the jacket of the book says: "It is a timely and an amazing account of an episode in history. FLIGHT IN WINTER should be widely read."

In the last war Serbia fired the first shot. This time, the whole Allied world hopes Serbia will fire the last shot.

Princeton University Press: Princeton, N. J. \$3.00.

ON THE SIDE

. . . D'ja ever hear this one: A traveling salesman, knowing that the farmer's sons were attending school, asked him if he wanted to buy a set of encyclopedias. "Naw", said the farmer, "let 'em walk like we used to . . ."

. . . Sometimes (if I weren't the hack that's putting out this stuff on books I'd say all-the- times) book reviews can be very boring. So we'll try to hash up something besides books.

. . . One Sunday last May, Dr. Frank Kern of Cleveland and his charming wife drove up to Lemont and donated a nice number of Slovene books to our library. Among others, the most valuable volume is the original manuscript of his book: SPOMINI.

. . . Dr. Kern, you know, is the author of the Slovene-English dictionary and also the Slovene-English grammar. SPOMINI is an autobiography and at once a history of early Slovene life in Cleveland and other settlements during the 1900's. He was a top notch editor of several Slovene newspapers in America before he became doctor. We look forward to the day when Dr. Kern will produce the second part of his SPOMINI.

. . . Like most men with such a varied career, Kern made mistakes. Unlike most men, Kern admits and regrets them. And as he so sincerely states: "My mistakes were mistakes of the mind . . . not of the heart."

. . . Four new priests were added to the Slovene Reverend roster last May: Rev. Bonaventure Bandi O.S.B. of Cleveland, Rev. Rudolf Flajnik O. Carm. of Pittsburg, Rev. George Rozman of Detroit and Rev. Stephen Šuštaršič O.S.B. of Denver.

SLAV CHURCH UNITY DAY

(Continued from page 37)

origin, but also many of the American hierarchy in general will take part in the celebration.

His Excellency, the Most Reverend Archbishop of Chicago, will preach the sermon at a Solemn Field Mass celebrated in the Church Slavonic Rite at 11 a.m. The Rt. Rev. Procopius Neuzil, O.S.B., Abbot of St. Procopius Abbey, will speak of Sts. Cyril and Methodius, apostles of the Slavs, venerated equally as such by all Slav peoples without distinction.

A number of parish choirs of the Latin rite will unite with parish choirs of the Eastern Catholic Slavonic rite in singing the Mass.

After the Mass Archbishop Stritch will bless the twin statues of Sts. Cyril and Methodius which have been erected on the campus. Thereupon the members of the hierarchy and the clergy will proceed to the newly erected science building, the blessing of which will form the last part of the day's celebration.

Lunch will then be served to the hierarchy and clergy in the college refectory; the general public will be served in the gymnasium.

The average American wishes:
He had Einstein's brains.
Gable's looks.
Tibbett's voice.
Joe Louis's strength.
Morgan's dough.
And Hitler's obituary notice.

It used to be: "Here today, gone tomorrow."

Now it's: "Here today, gun tomorrow!"

Hit and run: The Japanese were always great baseball fans, which's probably where they learned their famous hit and run! . . .

KAJ JE KJE NA STRANEH TE ŠTEVILKE:

Koledar za mesec junij	1
Misli za mesec junij — M. R.	2
Neresnična legenda — P. Ambrožič, O.F.M.	4
Bratje, molimo! — Kazimir Zakrajšek, OFM.	6
Slovenci na Jug. straži — Ivan Učenikov	8
Posmrtnica p. Benignu Snoju	9
Izviren popis zapora mariborskih frančiškanov	10
Vsakdanja balada (pesem) — Aleksander Urankar OFM.	13
Pismo iz New Yorka — Bernard Ambrožič	14
Kratek popis občin in vasi v okraju Brežice	16
Rev. Ciril Zupan, 80-letnik — Kazimir Zakrajšek	20
Novomašniki	23
Tu najdeš odgovor — Martin Stepanič OFM.	24
Okrogle	25
Iz zapispnika kanadske Slovenke — Bernard Ambrožič	26
Korajža, ljudje (pesem) — Aleksander Uran- kar O. F. M.	28
Pesmi — Aleksander Urankar OFM.	29
Okrogle	30
Bog plačaj dobrotniki	31
Angleška priloga za mladino	33

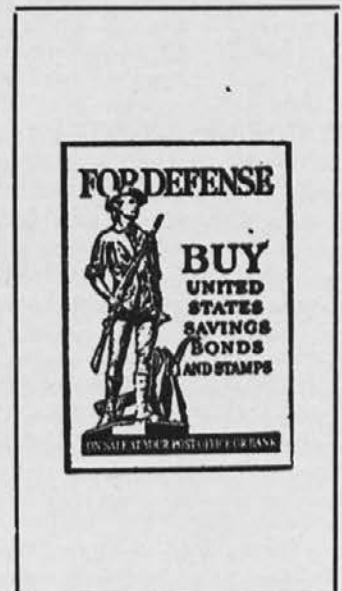
LAUGH A LITTLE — LOVE A LITTLE!

Laugh a little—love a little
As you go your way!
Work a little—play a little,
Do this every day!

Give a little—take a little,
Never mind a frown—
Make your smile a welcomed thing
All around the town!

Laugh a little—love a little,
Skies are always blue!
Every cloud has silver linings,
But it's up to you!

Smoke El Rope: She was only a
clerk at a cigar counter, but she
knew all the ropes! . . .

TO OUR YOUNG MEN!

We have our new seminary. It is our fondest and most cherished hope realized. It is, however, only our first goal. Now we must concentrate on

another; getting worthy youth to train for the priesthood and brotherhood. That is the purpose of this seminary. And today, as ever before, the biblical truth holds good: "The harvest is great, but the laborers are few."

Undoubtedly among you who read this there are many who are called by God to a higher state of life. You desire to devote your time and energy for the spiritual good of others. Possibly, if you have the necessary talent and fulfill other requirements, you desire to work for the kingdom of God on earth by winning souls to God and by doing parish and missionary work. Then you are called to the priesthood.

If, however, you lack that talent and would nevertheless embrace religious life to insure your own salvation and devote your life to work in a monastery or parish rectory, then you are called to the brotherhood.

As a priest you would directly labor for the salvation of souls; as a Brother you would help the priest accomplish this purpose and hence indirectly also labor for the salvation of souls.

As a Brother you would work within or without the monastery, on the farm, office, become a cook at the monastery, in the garden, in the Ave Maria printing or in parish rectories, etc. With this work there is always sufficient recreation and respite. Once you have entered the Order, you no longer have any personal worries. You are well taken care of in every respect.

What are the requirements for the aspirant to the priesthood and brotherhood?

The student for the priesthood must be of good Catholic parents and of a good reputation; he must be healthy and sound in mind and body; in age he may range from 15 to 20 years.

The candidate for the brotherhood must also be of good Catholic parents and of a good reputation and sound in body and mind; he must be unmarried or a widower. Further, he must promise, as soon as he enters the Order, that if he eventually leaves the Order he shall not demand wages for work performed. This is done to safeguard the Order. Age is not a serious consideration among the requirements of the brotherhood.

If you sincerely feel that you are called either to the priesthood or brotherhood, please contact us immediately and we will make the necessary arrangements. If among your acquaintances there is one who manifests a similar disposition please inform him about this.

Address all communications to:
Very Rev. Commissary-Provincial,
St. Mary's Seminary,
Lemont, Illinois.

Sveti Jožef, ki si bil vsem kristjanom vedno dober pomočnik, zlasti v najpotrebnejših rečeh, k Tebi se obračamo v zaupanju.

To zaupanje nam ni bilo osramočeno v lanskem in letošnjem letu, ko si toliko dobrih src odprl za našo stvar in nam naklonil toliko dobrotnikov, da smo lahko v nekaj mesecih postavili novo hišo.

Vemo, da boš tudi tej prošnji ustregel in pomagal. Hišo so nam zidarji postavili, toda kaj bomo s hišo, če je ne moremo spremeniti v dober in topel domek.

Hišo zidarji postavljajo, dom si pa moramo sami urediti, smo brali v lepi knjigi o Tebi med letošnjimi duhovnimi vajami. Dom, ki bo predvsem prevzet z blagodišečim kadilom krščanskega življenja. Ti si tudi postavil Nazarško hišico, še lepše pa si uredil domek Mariji in Jezusu z svojim lepim vzglednim življenjem.

Tudi mi obljubljam, da se bomo v hiši, ki si nam jo Ti postavil, ravnali po Tvojem zgledu in iz te hišice napravili božji grad, kjer bo Vsemogočni prebival.

Ali misliš, da ne bo v duhu sv. Frančiška, če Te sedaj prosimo, da nam še več dobrotnih src odpreš, ki bodo prispevali v poseben sklad, da lahko vse altarje plačamo, da lahko dolg za tabernakelj poravnamo in vse, kar smo si omislili novega pravzaprav kar "na puf". V zaupanju da bo sveti Jožef tudi sedaj priskočil na pomoč. Ali smo predrzno zaupali?

ROMANJA PRI MARIJI POMAGAJ

V LEMONTU

v letu 1942

12. julija—Baragov Dan. Molitve za povečanje Baraga.
Obenem spominski dan blagoslovitve lemontske cerkvice.
26. julija—Dan ženske Zveze.
9. avgusta—Romanje župnije sv. Štefana iz Chicago, Ill.
16. avgusta—Romanje župnije sv. Jurija iz South Chicago, Ill.
13. septembra—Medeni piknik.

Ob vseh slovesnih dneh je program romanja:

Maša pri groti z govorom ob 11. uri, v slovenskem in angleškem jeziku. — Po maši kosilo za oddaljene romarje, ki kosilo naroče teden preje. — Popoldan prosta zabava na romarskem gričku.